

A Központi Antikvárium 113. aukciója

Az árverést vezeti:
Mélykúti Beatrix

Kiállítás / On view:
2009. november 23 - december 3.
hétköznap 10.00 - 18.00 óráig
Budapest V., Múzeum körút 13-15.

Árverés / Sale:
2009. december 4-én pénteken 17.00 órától.

Helyszín / Place:
ECE City Center
1051 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 12.

Árverési feltételek

1. A Központi Antikvárium mint Aukciósház az árverést a tételek tulajdonosainak megbízásából mint kereskedelmi megbízott szervezi, rendezi és vezeti.

2. A tételek a katalógus sorrendjében kerülnek kikiáltásra úgy, hogy az árverésvezető a sorra kerülő tétel katalógusszámát, valamint kikiáltási árát előszóban kihirdeti, amire a venni szándékozók tárcsájuk felemelésével teszik meg ajánlatukat. A tétel vételi jogát leütéssel az a vevő szerzi meg, aki a legnagyobb árajánlatot teszi, kivéve, ha a tétellel kapcsolatban valamely magyar könyvtár vagy múzeum érvényesíti elővásárlási jogát.

3. A vételár a tárgy leütési ára plusz 15 % árverési jutalék. A vevő a vételárat készpénzben, vagy annak 20 %-át foglalóként az árverésen helyben tartozik fizetni. Ha a teljes vételár egy összegben az árverésen kifizetésre kerül, úgy a tárgy a helyszínen átvehető.

4. Az Aukciósház biztosítja annak lehetőségét, hogy a vevő a foglalót meghaladó vételárrészt az árverés időpontjától számított 14 napon belül egyenlítse ki. Ez esetben a vevő a tárgyat csak akkor veheti át, ha a teljes vételárat kiegyenlítette. A vételárba a foglaló összege – határidőn belüli teljesítés esetén – beleszámít. Amennyiben megadott határideig a vevő a tétel átvételére nem jelentkezik, az Aukciósház fenntartja magának a jogot, hogy a vevő ajánlatát érvénytelennek tekintse és a foglaló összegét megtartsa.

5. A leütött tételt visszavenni és újra árverésre bocsátani tilos. Amennyiben a már leütött tétel vevőjének személye pontosan nem állapítható meg, az árverésvezető jogosult a tételt újra árverésre bocsátani.

6. Tilos mindenféle összebeszélés vagy vállalkozás, amely arra irányul, hogy harmadik személyeket a piaci árat lényegesen meghaladó vételár kínálatára rávegyen és így megkárocsítson.

7. Az árverés előtti kiállításon és az árverésen minden tétel megtekinthető. A katalógusban szereplő leírások és illusztrációk kizárólag azonosításul és tájékoztatásul szolgálnak, így a vevőknek saját maguknak kell az árverést megelőzően meggyőződniük az árverési tételek állapotáról és arról, hogy az megfelel-e a katalógusban leírtaknak. A tételek szavatosság nélkül, minden hibájukkal és hiányosságukkal együtt abban az állapotban kerülnek eladásra, amelyben az árverés idején vannak.

8. Az eladásra kerülő tételek a kikiáltási ár alatt nem vásárolhatók meg. A vevő által tett árajánlatért, a kifizetett árverési árért az Aukciósház semmiféle felelősséget nem vállal, és nem kötelezhető, hogy nevezett tételt ugyanezen áron egy későbbi időpontban újra árverésre ajánlja vagy forgalomba hozza.

9. A védett tételeket – ezek sorszámát legkésőbb az aukció megkezdéséig kihirdetjük – Magyarországról kivinni nem lehet, valamint mindenkor tulajdonosukat a múzeumok nyilvántartásba veszik. A későbbi tulajdonváltás kötelezően bejelentendő. Az 1959 évi IV. törvény 507. §-a, valamint az 1997 évi CXL. törvény 13. § (1) bekezdése alapján az aukciósház közölni tartozik a tételek tulajdonosainak adatait a Kulturális Örökségvédelmi Hivatallal.

10. Amennyiben a vevő személyesen nem kíván részt venni az árverésen, az általa adott vételi megbízás alapján helyette az aukciósház – a megbízásnak megfelelően – hivatalból árverezhet.

Vételi megbízást adni a kiállítás ideje alatt személyesen vagy írásban az alábbi címen lehet: 1053 Budapest, Múzeum krt. 13-15., faxon a (00 361) 266-1970-es számon illetve e-mailben az aukcio@kozpontiantikvarium.hu címen.

Közgyűjtemények megbízásait hivatalos formában előleg nélkül elfogadjuk, magánszemélyek vételi megbízásának elfogadásához a vételi megbízás összege 20%-ának, mint előlegnek a befizetése szükséges. Sikertelen megbízás esetén az árverés után az előleget levonás nélkül visszakapja a megbízó. Amennyiben a megbízás sikeres, az előleg foglalónak tekintendő.

11. Az árverés végén az el nem kelt tételek újraárverezését lehet kérni.

12. Jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a PTK rendelkezései az irányadók, valamint vitás kérdés esetén a felek a Fővárosi Bíróság illetékességét és hatáskörét jelölik meg.

Budapest, 2009.

Központi Antikvárium

Magyar
Antikváriusok
Egyesülete

Conditions of sale

1. Központi Antikvárium as Auction House organises, handles and conducts the auction on behalf of the vendors, and acts as a commercial agent.

2. The lots called up are presented in succession as in the catalogue. The auctioneer announces the catalogue number and the starting price of the lot and buyers indicate their wish to bid by raising their card. The buyer offering the highest bid shall win the lot at the hammer price, except for protected lots, when Hungarian libraries and museums have a priority to purchase the lot at the hammer price.

3. The purchase price includes the hammer price and 15 % auction fee. The buyer shall pay the purchase price or 20 % of it in cash immediately after the auction. In case the full purchase price is paid after the auction, the bought item can be handed over to the buyer.

4. The Auction House allows a 14 day grace period to pay the balance between the deposit and the full purchase price. The buyer can take possession of the item only if the full purchase price has been paid. The amount of the deposit will be included in the purchase price if the said timeline has been observed. The Auction House reserves the right to consider the bid of the buyer null and void and keep the deposit if the buyer fails to take over the item within the 14 day period.

5. The bid item may not be reauctioned unless the identity of the buyer is impossible to establish.

6. No seller may bid, nor may any third party bid on the seller's behalf in order to reach an unreasonably high price and thus inflict loss on any other party.

7. All the lots are exhibited for inspection prior to the auction. The descriptions and illustrations in the catalogue are only for identification. Each bidder is responsible for inspecting the condition of the lots prior to the auction, and for deciding if it is in accordance with the description in the catalogue. All the lots are sold without warranty with all the imperfections they may have at the time of the auction.

8. The items auctioned may not be sold under the starting price in the catalogue. The Auction House will not bear any liability in respect of the bid or the purchase price paid, and may not be compelled to reoffer the same item or market it at any time at the same price.

9. No protected item – their number shall be made public by the beginning of the auction – may be taken abroad, and their owners will be registered by the museums. Owners are expected to report any change of ownership. The Auction House is liable to report the data of the owners of protected items to the Office of National Heritage (507. §/IV/1959; 13. §/CXL/1997).

10. For absentee bids the auctioneer may be commissioned by the buyer to bid on his/her behalf. You may submit your bid in the Központi Antikvárium (H-1053 Budapest, Múzeum krt. 13-15.), fax us at (00361) 266 1970 or send us an e-mail (rarebooks@kozpontiantikvarium.hu). National museums and libraries may submit their bids officially without an advance payment, which (20 % of the bid) is required of all other buyers. In case of an unsuccessful bid, the advance payment will be returned to the buyer in full after the auction. In case of a successful bid the amount will be regarded as a deposit.

11. Unsold items may be reauctioned after the auction upon request.

12. The Civil Code shall govern any matter unregulated in the present Conditions of sale. Should any dispute arise, the parties accept the competence of the Municipal Court of Budapest.

Budapest, 2009.
Központi Antikvárium

Magyar
Antikváriusok
Egyesülete

TARTALOMJEGYZÉK

250 ÉVE SZÜLETETT KAZINCZY FERENC / FERENC KAZINCZY 1759-2009	1-18. TÉTEL
APRÓNYOMTATVÁNYOK / ONE LEAF PRINTS	20-21. TÉTEL
BIBLIOFIL KIADVÁNYOK / BIBLIOPHIL EDITIONS	30-34. TÉTEL
1848-1849	42-47. TÉTEL
ÉPÍTÉSZET / ARCHITECTURE	48-49. TÉTEL
FÉNYKÉPEK / PHOTO	50-51. TÉTEL
GASZTRONÓMIA / GASTRONOMY	52-58. TÉTEL
KÉZIRATOK / MANUSCRIPTS	66-72. TÉTEL
MAGYAR NEMESI FELKELÉS / HUNGARIAN INSURRECTION	75-78. TÉTEL
MAGYAR POLITIKAI PLAKÁTOK / HUNGARIAN POLITICAL POSTERS	79-83. TÉTEL
METSZET, LÁTKÉP / ENGRAVINGS, VIEWS	86-89. TÉTEL
NAGY MAGYAROK EMLÉKE / OBITUARIES	91-105. TÉTEL
OKLEVELEK / DOCUMENTS	107-120. TÉTEL
PONYVAKIADÁSOK	125-127. TÉTEL
RADNÓTI MIKLÓS 1909-2009	128-130. TÉTEL
RÉGI MAGYAR KÖNYVTÁR / HUNGARICA 16-17th CENTURY	132-141. TÉTEL
SZABADKŐMŰVESSÉG / FREEMASONRY	143-145. TÉTEL
SZÉCHENYI ISTVÁN GRÓF ÉS KORA / COUNT ISTVÁN SZÉCHENYI	147-153. TÉTEL
SZŐLÉSZET, BORÁSZAT / VITICULTURE	154-156. TÉTEL
TÉRKÉPEK / MAPS	159-167. TÉTEL
UTAZÁS / TRAVEL	168. TÉTEL

87. tétel

A Buda-Pesti Lánczhid Budáról fölvéve

250 éve született Kazinczy Ferenc

1. (KAZINCZY) KAZINCZI FERENC:

-- Császári Királyi Kamarás és Major Méltóságos Cserei Farkas urhoz, midőn Autographiai Gyűjteménye öregbbitése végett néhány nagybecsű Leveleket küldte. Széphalom, Juliusban 1810.

Kolo'svárt, 1810. Ref. Coll. ny. (2) + 7p. A szövegben néhány helyen korabeli tintás javításokkal.

A költő barátjának szóló, alkalmi köszönővers. Ifjabb Cserei Farkas a kor erdélyi szellemi és irodalmi életének fontos alakja volt. Részt vett az Erdélyi Magyar Nyelvűvelő Társaság munkájában, szorgalmazta népiskolák létrehozását, krasznai birtokán iskolát alapított, botanikus kertet és mintaszerű ménest létesített. Kiterjedt levelezést folytatott Aranka Györggyel, barátjának mondhatta Kazinczy mellett

Döbrentei Gábort is. Tudván, hogy barátja, Kazinczy nagy könyv- és kéziratgyűjtő hírében áll, több kéziratot küldött neki ajándékba. Arról is maradtak feljegyzések, hogy a költő ezek közül egy Mária Terézia által aláírt oklevélnek örült a legjobban.

Korabeli papírborítóban.

Contemporary paper.

Szűry: 0

160 000,-

2. KAZINCZY FERENCZ:

Fegyverneki 's Felső-Penczi Vida László Úrhoz, sok Vármegyének Első-Rendű Táblabírájokhoz -- Széphalom, December' 11-dikén 1815.

Pesten, 1816. Trattner János Tamás ny. 6+ (1)p.

Alkalmi üdvözlő vers. Vida László Kazinczy barátja volt, kiterjedt levelezést folytattak irodalmi és nyelvújítási kérdésekről. Vida a magyar színjátszás nagy pártfogója, drámaíró és -fordító volt, egy ideig a pesti magyar színtársulatot is vezette. Ezt követően visszavonult törteli birtokára, ahol Kazinczy – a szintén ott birtokos

Helmecczy Mihállyal együtt – többször vendégeskedett. E találkozások egyikének emlékére született a vers.

Korabeli papírborítóban.

Contemporary paper.

Szűry: 0

100 000,-

3. KAZINCZY FERENCZ:

Heliconi virágok 1791. esztendőre. Szedte --.

Pozsonyban és Komáromban, 1791. Wéber Simon Péter. 112 + (8)p. Első kiadás.

Kazinczy német mintára évente egy-egy versantológiát szándékozott megjelentetni, amelyben az újabb költői termést, illetve tehetséges fiatalokat kívánt bemutatni. Az első darabban saját írásain kívül a kor legnevesebb alkotói kaptak helyet, köztük Aranka György, Batsányi, Dayka, Baróti Szabó Dávid, Verseghy és Virág Benedek is. Kazinczy a következő évi almanachban akarta bemutatni felfedezettjét, Csokonait. Mivel azonban a kötet nem bizonyult kelendőnek, Wéber visszaküldte a kéziratot. Korabeli papírkötésben

First edition in contemporary hardpaper.

Szűry: 2386.

200 000,-

4. KAZINCZY FERENCZ:

Magyar régiségek és ritkaságok. Kiadta: --. Első kötet. (Unicus)

Pesten, 1808. Trattner Mátyás. 1t. (Kazinczy András rézmetszetű portréja, Blaschke munkája) + XL + 223p.

A szakirodalom által a közelmúltig első kiadásként számon tartott mű először valójában már egy évvel korábban is napvilágot látott. A 103. árverésünk 66. tételeként szerepelt példány alapján Éder Zoltán ismertette (Sylvester Grammatikájának utóéletéről. Bp. 1990). A második kiadás számára Kazinczy némileg átfogalmazta az előszót és egy „Utóírást” függesztett mögé. Mint írja: „most... három esztendeje, hogy ez a munka sajtó alá került”, így több helyen szükségesnek érzi, hogy újabb magyarázatokkal, kiegészítésekkel bővítse jegyzeteit. Többek között hosszan

vitakozik az ún. Debreceni grammatikával, és méltatja időközben elhunyt barátját, Révai Miklóst. A munka tartalmazza Sylvester János első összefoglaló jellegű, tudományos magyar nyelvtanát, Dévai Bíró Mátyás ábécéskönyvét, amelynek szerzője Kazinczy előtt még ismeretlen volt, valamint Varjas János 1795-ben, tisztán „e” betűkkel írt költeményét. Kazinczy az akkor csak egy-egy példányban ismert nyomtatott emlékeket lemásolta, és jegyzeteivel ellátva bocsátotta a tudományos közvélemény elé.

Aranyozott gerincű, korabeli félbőr-kötésben. Az utolsó levél javítva.

Contemporary half leather. Spine gilt. Last page restored.

Szűry: 2923.

80 000,-

5. KAZINCZY FERENCZ:

Özvegy Kazinczy Józsefné' született Bossányi Susána' emlékezete. Írta első-születőtte --. Rokonainak 's barátainak Gyászlevél' helyébe; maradékainak a' dolgok' tudása végett.

S. Patakon, 1813. (Nádaskay András ny.) 14p.

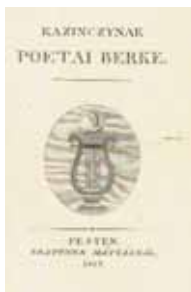
A költő által édesanyja halálára írt és megjelentetett alkalmi kiadvány. Páratlanul ritka, tudomásunk szerint árverésen eddig egyszer bukkant fel (92. aukciónk 41. tételeként).

Korabeli papírborítóban.

Contemporary paper.

Szűry: 2397.

160 000,-

6. KAZINCZY (FERENC):

--nak poetai berke

Pesten, 1813. Trattner. 1t. (metszett díszcímlap) + (9) + 146-243 + (19) + XLVIIIp. Első kiadás.

A mű a lapszámozás alapján kiadói kolligátumként jelent meg Dayka Gábor verseivel, amelyeket Kazinczy gyűjtött össze és látott el előszóval.

Korabeli papírkötésben.

Contemporary hardpaper.

60 000,-

7. KAZINCZY FERENC:

--' útja Pannonhalmára, Esztergomba, Vácra

Pesten, 1831. Landerer. 58p. Első kiadás.

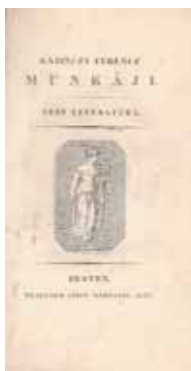
A szerző barátainál 1831 tavaszán tett látogatását írja le művében, amely híres útirajzainak egyik legszebb darabja. Ez volt életében megjelent utolsó műve.

Korabeli papírborítóban.

Contemporary paper.

Szűry: 2402.

60 000,-

8. KAZINCZY FERENCZ':

-- munkái. Szép literatúra. I-IX. kötet.

Pesten, 1814-1816. Trattner. 2t. (címképmetszet és metszett díszcímlap) + (4) + 379p.; 2t. + (14) + 385p.; 2t. + (8) + 337 + (3)p.; 2t. + (4) + 415 + (9)p.; 2t. + (4) + 238p.; 2t. + XXVIII + 304p.; 2t. + (4) + 344 + (12)p.; 2t. + (4) + 292 + (15)p.; 2t. + (4) + 390p.

A szerző műveinek első gyűjteményes kiadása. A címképmetszeteken a költő barátai, mecénásai, a kor kiemelkedő személyiségei láthatók (Ráday Gedeon, Wesselényi Miklós, Csehly József, stb).

Az első nyolc kötet egységes korabeli papírkötésben, körülvágatlan (részben felvágatlan) darabok. Az utolsó kötet a többitől eltérő, korabeli papírkötésben.

Contemporary hardpaper. Uncut.

Szűry: 2395.

150 000,-

9. KAZINCZY FERENCZ (FORD.):

A' bot-csinálta doctor. Vígjáték három felvonásban. Moliere után --.

Budán, 1834. Magyar Kir. Egyetem. 74 + (1)p. (Külföldi játékszín. Hetedik kötet.)

Korabeli vászonkötésben.

Contemporary cloth.

Szűry: 3291.

30 000,-

10. KAZINCZY FERENCZ (FORD.):

Miss Sara Sampson. Szomorujáték öt felvonásban. Lessingtől. Fordítá --.
Budán, 1842. Magyar Kir. Egyetem. 141+ (2)p.

Javított gerincű, korabeli félbőr-kötésben. Az utolsó levél alsó része pótolva.

Contemporary half leather. Spine restored.

Szűry: 2789.

30 000,-

11. (BÁRÓCZI) BÁRÓTZI SÁNDOR:

Erkölti levelek mellyeket Németből fordított -- Magyar Nemes Testörző
Bétsben, 1775. Trattner Tamás ny. (22) + 250 + (3)p. Rézmetszetű díszcímlappal.

Johann Jakob Dusch „Moralische Briefe zur Bildung des Herzens” című munkájának fordítása. 1786-ban másodszor is napvilágot látott. A szerző az ún. testörírók egyik vezéralakja volt, műfordító munkásságát tekintik a nyelvújítás kezdetének. Kazinczy – műveinek kiadója – is példaképeként emlékezik meg róla.

Díszesen aranyozott gerincű, korabeli bőrkötésben. Szép példány.

Contemporary leather, spine richly gilt.

Szűry: 1051.

80 000,-

12. (BESZENYEI GYÖRGY):

Az embernek próbája

Bétsben, 1772. Kaliwoda Leopóld betűjével. X+187p. Első kiadás.

Alexander Pope „Essay on man” című művének valamelyik francia átlitetéséből készült szabad fordítása. Beszenyei György első írásai 1772-ben kezdtek megjelenni, másodikként ez a munka látott napvilágot, amelyet még ebben az évben két könyvre követett. A fordítás után álló „Tóldalék”-ban közölt versek, elmélkedések és „érzelmes-gáláns levelek” Beszenyei korai írásai közé tartoznak. Darabunk a mű vastagpapíros, luxusváltozata, de igazi különlegességét Kazinczy címlapon található sajátkezű tulajdonosi bejegyzése adja.

Korabeli papírkötésben. Széles margójú példány.

Contemporary hardpaper. Luxury edition.

Szűry: 577.

350 000,-

13. KIS JÁNOS:

Kazinczy Ferencznek öszvekelésére szendrei gróf Török Sophia-Antoniával, Nagy-Kázmért, Zemplény várm. novemb. XI.-dikén, MDCCCIII. barátja --

Becsben, 1805. Schraembl Ferencz Antal özvegyénél. 23p. Német és magyar címlappal.

Az alkalmi költemény szerzője Kazinczy egyik legközelebbi barátja, költő, műfordító, evangélikus lelkész volt. Török Sophie apja, Török Lajos gróf a kassai tankerület igazgatójaként Kazinczy (ekkor tanfelügyelő) főnöke és pártfogója volt. Ő vette fel a költőt az általa alapított miskolci szabadkőműves páholyba. Két lányát Kazinczy kiskoruktól jól ismerte. Fogságából való szabadulása után gyakran megfordult a házukban, ekkor alakult ki kettőjük között mélyebb kapcsolat.

Korabeli papírborítóban.

Contemporary paper.

Szűry: 2493.

100 000,-

14. (GREGOR JÓZSEF):

A' magyar világnak rajzolatja
Eperjesen, 1807. Raedlitz Mihály ny. 16p.

A nemzeti nyelv használatára buzdító költemény szerzője gimnáziumi tanár volt Eperjesen. Ugyanebben az évben látott napvilágot Kazinczy híres „Tübingai Pályairata”, amelyben arról értekezik, hogy a magyar alkalmas arra, hogy az ország hivatalos nyelve legyen. Ezekben az években az országgyűlések állandó témája volt a nyelvhasználat. A rendek úgy érezték, hogy a fenyegető francia veszély miatt az uralkodó engedékenyebb lesz a kérdésben. 1807 végén nyújtották be az ún. sérelmi feliratot, de ezt I. Ferenc elutasította, 1808-ban pedig a következő ülészakra halasztották az ügy tárgyalását.

Korabeli papírborítóban.

Contemporary paper.

Szűry: 0

15 000,-

15. [RÉVAI MIKLÓS] FÉNYFALVI KARDOS ADORJÁN:

Verségi Ferentznek megsalatkozott illetlen motskolódásai a' tiszta magyarságban. Mellyeket... megmutat és méltán megdorgál Révai Miklósnak buzgó hív tanítványa, 's igaz tisztelője, --.

Pest, 1806. Trattner M. 219+ (6)p.

A szerző Verseghy Ferencsel folytatott éles, helyenként durva hangú vitájának egyik darabja. Révai a jottista, ellenfele az ipszilionista álláspontot védte. Kazinczy Révai mellett állt ki a kérdésben.

Korabeli papírkötésben.

Contemporary hardpaper.

Szűry: 3829/a.

30 000,-

16. (SOMOGYI GEDEON):

Mondolat. Sok bővítémenyekkel, és egy kiegészített újj-szótárral együtt. Angyalbőrbe kötve, egy Tünet-forint.

Dicshalom (Veszprém), 1813. ny.n. 1t.+XIII+(1)+102+(4)p.

A nyelvújítási harc jelképévé vált vita egyik legfontosabb darabja. A polémia Kazinczy „Tövises és virágok” című munkájával kezdődött. Somogyi válasza, a Mondolat egy korábbi kézirat alapján született, amelynek szerzője Szentgyörgyi József (Kazinczy barátja) a nyelvújítók túlzásait pellengérezte ki. Ezt egészítette ki Somogyi saját, Kazinczyt élesen támadó soraival. Erre a költő barátai, Kölcsey és Szemere Pál válaszoltak meg a Feleletben, olykor még a Mondolaténál is durvább, gunyoros stílusban. Az ügy hatására Somogyi Gedeon a mai napig a maradiság, az ortológia

megtestesítőjeként él a köztudatban, dacára annak, hogy művelt, irodalomkedvelő ember, a mérsékelt nyelvújítás híve volt. A híressé vált címképen Kazinczy megkoszorúzott, torz alakja látható, amint számárháton lovagol a Parnasszus felé. A magyar irodalom egyik leghíresebb ajánlása pedig – Kazinczy nevének anagrammájával – így szól: „Zafyr Czenczinek, kedves cousinémnek, miveltt lelkű onkelem' jó leányának”.

Korabeli papírkötésben.

Contemporary hardpaper.

Szűry: 3307.

60 000,-

17. VIRÁG BENEDEK:

Lélius vagy M. T. Cicerónak beszélgetése a' barátságáról. Magyarázta --. Pesten, 1802. Trattner Mátyás ny. 1t. (rézmetszetű címkép) +133+ + (8)p. A rézmetszet Gottfried Prixner munkája.

Hozzáköteve:

Az üdösb Kátó vagy M. T. Cicerónak beszélgetése az öregségről. Magyarázta --.

Pesten, 1803. Trattner Mátyás ny. (14) +114p. Példányunk végéről hiányzik egy számozatlan levél.

Mindkét mű vastagpapíros luxusváltozat. Az első mű címlapjának verso-ján Kazinczy sajátkezű soraival: „Széphalom, Decemb. 25d. 1805. / A' Lélius előtt álló ajánlólevél itt két nyomtatványban vagy bekötve. Az elsőbket, az 5dik és 6dik paragraphus miatt, megtiltotta a' Királyi Censor, 's Virág, kinek szent hazafiúságát ez is festi, kéntelen volt azt a' szerént újrადolgozni, a' mint itt utóbb áll. Kazinczy Fer.”

Amint Kazinczy soraiból is kiderül, az első mű elején a költő mecénásának, Pyber Benedeknek szóló ajánlás két változatban szerepel. A nemzeti nyelv elorvasztása felett kesergő szöveg eredetijéből a cenzor több olyan mondatot kihúzott, amelyeket a hatalomra veszélyesnek ítélt: „Tudgyuk, – el sem is felejthetjük – hogy oskoláinkban Mestereink édes anyánk' nyelvét megtöltötták; sőt meggyalázták. [...] Így lett a' tudományházból kínzó hely, a' bátor magyar gyermekből félénk latínista! Így üzetetett ki belőlünk a' hazafiúság, és idegenek kezdtünk lenni Hazánkban!”. Az eredeti variánsból nyilván csak néhány darabot nyomtattak, a szakirodalomban nem találtuk említését. A – feltehetően Kazinczy számára készült – luxusváltozat a két előszóval és Kazinczy sajátkezű soraival árverésünk egyik kiemelkedő tétele, irodalom- és művelődéstörténeti különlegesség. Restaurált, díszesen aranyozott gerincű, korabeli félbőr-kötésben.

Restored contemporary half leather. Spine richly gilt. One leaf of the second work missing.

Poss.: A címlapon Kazinczy Gábor tulajdonosi bejegyzésével.

400 000,-

18. KEMPELEN GYŐZŐ:

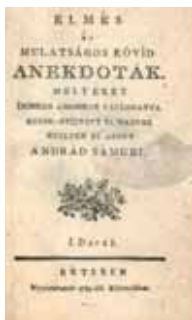
Kazinczy-ünnep Magyarországon 1859-ben. Az irodalma vezérét dicsőítő magyar nemzetnek emlékül írta --. Szeged, 1860. Burger Zsigmond ny. 1t. +158p.

Javított gerincű, enyhén kopott aranyozású, kiadói vászonkötésben.

Original cloth. Spine restored.

Szűry: 2431.

10 000,-

19. ANDRÁD SÁMUEL:

Elmés és mulatságos rövid anekdoták... I-II. darab.

Bétsben, 1789-1790. ny.n. XXXII+280+(24)p.; (6)+394+(27)p.

Az egyik első magyar nyelvű anekdotagyűjtemény, csupán Kónyi János „Demokritus”-a előzte meg néhány évvel. Nagyon ritka.

Az első kötet modern, a második korabeli papírkötésben. Az első darab levelei enyhén foltosak.

First volume in modern, second in contemporary hardpaper. Some leaves slightly stained.

Szűry: 114.; György: 71.; Borda: 7429.

Poss.: A második kötet címlapján Magyar-Kossa Sámuel gyűjteményi bélyegzőjével.

80 000,-

Aprónyomtatványok

20. NEUJAHRS-WUNSCH. – ÚJESZTENDEL-KÖSZÖNTÉS.

H.n., (1841?) ny.n.

Kétnyelvű újévi üdvözlővers. Fametszetes keretben, jobbra a magyar, balra a német szöveg. A versek fölött bájos, naiv fametszetű képpel. A versek alatt „Kéményseprő Legények” aláírással. E nyomtatványok jellegükből adódóan a legritkábban fennmaradó kiadványok közé tartoznak.

One leaf print.

Mérete: 335 x 180 mm.

25 000,-

21. UJÉVI ÜDVÖZLET. – GLÜCKWUNSCH ZUM NEUEN JAHR.

Lőcsén, (1845?) Werthmüller J. és fia ny.

Kétnyelvű újévi üdvözlővers. Fametszetes keretben, balra a magyar, jobbra a német szöveg. A versek fölött (az előző tételétől eltérő) bájos, naiv fametszetű képpel. A versek alatt „Kéményseprő Legények” aláírással.

One leaf print.

Mérete: 355 x 215 mm.

25 000,-

22. BARÓTI SZABÓ DÁVID:

Kisdéd szó-tár. Második ki-adás, meg-bővítve.

Kassán, 1792. Ellinger János. 292p.

Fontos nyelvtörténeti forrásmunka, a szerző ritka régi és tájnyelvi szavakat gyűjtött össze hexameteres formában. A végén levő „Toldalék” Verseghy Ferenc műve. Először 1784-ben látott napvilágot.

Enyhén kopottas, korabeli papírkötésben.

Slightly worn contemporary hardpaper.

Szűry: 363/a.

30 000,-

23. BARÓTI SZABÓ DÁVID:

Uj mértékre vett külömb' verseknek három könyvei...

Kassán, 1777. Landerer Mihály ny. (24) + 287 + (1)p. Első kiadás.

A versgyűjtemény a jezsuita szerző első megjelent munkája, másodszer 1786-ban adták ki „Vers-Koszorú...” címmel.

Díszesen aranyozott gerincű, korabeli bőrkötésben. A gerinc alján kis sérüléssel.

Contemporary leather, spine richly gilt, slightly damaged.

Szűry: 368.

50 000,-

24. (BATSÁNYI JÁNOS):

Vígasztalás 1796

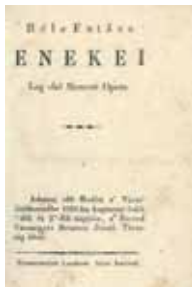
H.n., 1796. ny.n. (4)p.

A vers keletkezésének hátterét a költőnek a Martinovics-per és kufsteini fogsága idején elszenvedett élményei adják. A Toldy Ferenc által Kufsteini elégiáknak elnevezett költemények a börtönben keletkeztek, de csak kiszabadulása után véglegesítette azokat. Több más, később Batsányi párizsi letartóztatásakor eltűnt darabbal együtt egy ciklusba kívánta rendezni őket, azonban bécsi hivatalnokként nyilván kellemetlen lett volna számára, hogy a versfüzérrel felhívja a figyelmet múltjára. A Vígasztalás vele együtt raboskodó, öccseként szeretett költőtársa, Szentjóbi Szabó László halálára készült, az ő feltételezett szerelméhez, Linához intézte. A vers önálló füzetként megjelent első kiadásából tudomásunk szerint közgyűjteményben egy példányt őriznek.

Borító nélkül.

Unbound.

20 000,-

25. BÉLA FUTÁSA ÉNEKEI. LEG ELSŐ NEMZETI OPERA. ADATOTT ELŐ BUDÁN A' VÁROS' JÁTEKSZÍNÉBE 1826-BA AUGUSTUS 4-DIK 7-DIK ÉS 27-DIK NAPJAIN, A' BORSOD VÁRMEGYEI NEMZETI JÁTSZÓ TÁRSASÁG ÁLTAL.

(Pest, 1826.) Landerer Anna ny. (8)p.

Az első nemzeti opera ősbemutatója 1822-ben volt Kolozsvárott. Zenéjét Ruzitska József szerezte, a szövegkönyvet Kótsi Patkó János ültette át Kotzebue nyomán magyarra, a verseket Kisfaludy Sándor írta.

Korabeli papírborítóban.

Contemporary paper.

25 000,-

26. BENKŐ FERENTZ:

Magyar minerologia az az a' kövek' 's értzek' tudománya...

Kolo'sváratt, 1786. Réf. Koll. Bet. (16) + 181p. Szövegközti fametszetekkel.

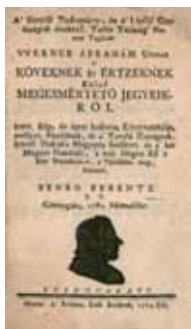
Az első magyar ásványtani munka. Benkő nevéhez fűződik az első magyar nyelvű ásványtan is (lásd következő tételünket), amely két évvel korábban látott napvilágot. A szerző a magyar tudománytörténet sokoldalú, érdekes alakja. Nagyenyeden, Jénában és Göttingában tanult. Hazaérkezése után nagyszabeni lelkész, majd 1790-től haláláig a természetrajz, a földrajz és a német nyelv tanára a nagyenyedi kollégiumban (Körösi Csoma Sándor is tanítványai közé tartozott). Ő kezdett elsőként magyar nyelven természettudományos tárgyakat oktatni és ő nyitotta meg az első hazai nyilvános természetrajzi múzeumot Nagyenyeden, 1796-ban. A hazai néprajzi kutatások egyik előfutáraként és a magyar nyelvű földrajztudomány megalapítójaként is emlegetik.

Korabeli papírborítóban.

The first Hungarian book on mineralogy, with woodcut illustrations. Contemporary paper.

Borda: 5456.

100 000,-

27. BENKŐ FERENCZ (FORD.):

Werner Ábrahám Urnak a' köveknek és értzeknek Külső megesmértető jegyeikről Irott szép, és igen hasznos Könyvetskéje, mellyet, Hazájának, és a' Tanuló Ifjuságnak, lehető hasznára Magyarra fordított, és a' két Magyar Hazabéli, 's Idegen Kő 's Értz Nemekkel-is, a' Példákban megbővített --

Kolo'sváratt, 1784. Reform. Koll. Betüivel. (8)+213+(1)p.

Az első magyar nyelvű ásványtani munka. Benkő nevéhez fűződik az első önálló magyar ásványtan is (lásd előző tételünket), amely két évvel később látott napvilágot. Javított korabeli papírborítóban.

Restored contemporary paper.

100 000,-

28. (BEREI FARKAS ANDRÁS):

Buda

H.n., 1829. ny.n.

Egyleveles rézmetszet. Mérete: 114 x 95 (103 x 80) mm.

A XVIII-XIX. század fordulójának különleges, nyughatatlan, a maga által teremtett és fenntartott legendájáról elhíresült, azonban az utóbbi időkhöz alig kutatott, és az irodalomtörténet által nem értékelt figurája volt Berei Farkas András (1777-1832) vándorköltő és alkalmi versszerző.

A mecénást kereső költőt többször is segítette Sándor Lipót nádor, ezért is nevezhette több helyen magát az ő udvari poétájának. Szerencsétlen halálakor költeményével siratta a nádort. 1820-tól mutatható ki Rudnay Sándor esztergomi érsekkel való ismeretsége, aki haláláig támogatta a kolduló körútjait járó, nyomorgó Berei Farkast. A költeményben említett Eszterházy Józseffel 1823-tól kezdődő kapcsolat fűzte össze. Zemplén vármegye főispánját humoros fordulattal állította párba magával.

A költő 1829-ben úgynevezett nyomtatványpótló rézmetszetekről készített levonatokat, ezek sorába tartozik darabunk is. Rózsa György magát a metszetet is Berei Farkas munkájának tartotta, azonban Knapp Éva, a szerző életművét összefoglaló monográfiájában ezt nem tartotta valószínűnek.

A lap érdekessége, hogy felső részén a budai királyi palota, illetve a gellérthegyi csillagvizsgáló ábrázolása látható.

Copper engraving.

Knapp: Berei V. B. 15.

10 000,-

155. tétel
Tokaj-hegyaljai album

29. SZENT BIBLIA. AZ-AZ ISTENNEK Ó ÉS UJ TESTAMENTOMABAN FOGLALTATOTT EGÉSZ SZENT IRAS, MAGYAR NYELVRE FORDITTATOTT KAROLI GASPAR ÁLTAL. ÉS MOSTAN HATODSZOR E KIS FORMÁBAN KIBOTSATTATOTT A' BELGYIOMI ACADÉMIÁKBAN TANÚLÓ MAGYAROKNAK FORGOLÓDÁSOK ÁLTAL.

Amstelodámban, 1685. M(isz)Tótfalusi Kis Miklós Költségével 's Betüivel. 1t. (metszett díszcímlap) + (2) + 1197 + (1)p.

Misztótfalusi 1680-ban ment Hollandiába, hogy a teológia mellett nyomdászati tanulmányokat is folytasson. Őt szemelték ki arra, hogy a Károli-biblia tervezett új kiadásánál a külföldi nyomtatót ellenőrizze. A világhírű Voskens műhelyben kiváló betűmetszővé képezte magát. Miután otthonról nem kapott anyagi segítséget, saját vagyonát feláldozva, önállóan kezdett hozzá a biblia kiadásához:

„Hozzá fogok én egy szegény legény lévén és megmutatom, hogy egy szegény legénynek szíves devotioja többet teszen, mint egy országnak immel-ámmal való igyekezeti...” Segítőivel, Csécsi Jánossal és Kaposi Juhász Sámuellel Jansonius 1645-ös kiadása alapján felülvizsgálta Károli fordítását, és mintegy 3000 helyen kijavította azt. E munka eredményeként jött létre a szöveg és helyesírás tekintetében kiváló, tipográfiai szempontból talán legszebb magyar bibliakiadás, az úgynevezett „Aranyas Biblia”. Az elnevezés eredetére a kiadó sorai szolgálnak magyarázattal: „... a Biblia nyomtatását elvégezvén (Negyed-fél ezer [3500] exemplárt) hozzáfogék a Psalteriumhoz és azt mind a Biblia mellé, mind pedig külön kinyomtatám 4200-ig: azzal sem elégedvén meg, majd mind e könyveimet békötöttvén mégpedig aranyosan.”

XIX. századi félbőr-kötésben. A címlap és az azt követő néhány levél széle javítva. A kötet elején és végén XVIII. századi kézirásos bejegyzésekkel.

One of the finest Hungarian Bible editions, printed by Nicholas Kis. 19th century half leather. Some leaves restored. RMK I 1324.; Erdős: 8.

400 000,-

Bibliofil kiadványok

30. KOZMA LAJOS:

Utolsó ábrándok – Melódiák. Rajzolta --.

(Bp., 1908. Schärf János ny.) 8 számozatlan levél + 13t. Számozott (51./300) példány. Az első levél verso-ján Révész Bélának szóló dedikációval. A művész első kötete. A magyar szecessziós könyvillusztráció egyik legszebb darabja. A viszonylag nagy példányszám ellenére páratlanul ritka, kereskedelmi forgalomban szinte soha nem bukkan fel.

Négy szalaggal átfűzött, rajzos, kiadói papírtáblákban.

Limited edition, inscribed by the autor. Original hardpaper.

160 000,-

31. MOLNÁR ANNA, JULIA SZÉP LEÁNY, KŐMIVES KELEMENNÉ ÉS EGYÉB RÉGI NÉPBALLADÁK KÖNYVE. FAMETSZETEKSEL DISZITETTE KOZMA LAJOS.

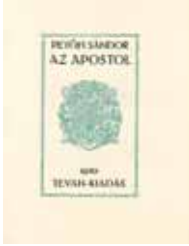
Bp., 1921. Amicus (Kner ny.) 87 + (1)p. + 7 színes t. Számozott (232./500) példány. Az előzéklapon a művész ajánló soraival: „Öröm egy ilyen születésnap mert lehet: adni. Szigeti Idának, Sopron 1923. ápr. 21 KL”.

Festett, kiadói papírkötésben.

Original hardpaper. Inscribed by Kozma.

Lévay – Haiman: 1.310.

60 000,-

32. PETŐFI SÁNDOR:

Az apostol

(Békéscsaba), 1920 [1921.] Tevan. 163 + (2)p. + 6t. (Kolozsvári Sándor eredeti, aláírt rézkarcrai) Számozott (72./11-100) példány.

A Tevan kiadó amatőr sorozatának tizedik darabja.

Kiadói papírkötésben.

Limited edition, illustrated by Sándor Kolozsvári. All plates signed. Original hardpaper.

100 000,-

33. SZÁNTÓ GYÖRGY ÉS KÓRA-KORBER NÁNDOR:

Schumann a Carnavalban

Arad, 1925. (Ingusz I. ny.) 52 + (2) levél. A levélszámozáson belül 25 kézzel színezett, a művész által aláírt, eredeti rézkarccal. Számozott (3./100) példány.

Kóra-Korber Nándor sajátkezű – a számozás alatt álló – ajánló sorait leragasztották. Csak az aláírás és a dátum maradt látható. A címlap közepén található, rombusz alakú keretben levő, rajzos címszöveget hártypapírra is rányomtatták és kiszínezték. Ez a kötetbe helyezve található.

Szántó György verseit Kóra-Korber finom, részben erotikus rajzai illusztrálják. A kötet kereskedelmi forgalomba nem került. Nagyon ritka.

Aranyszínű zsinórral átfűzött, hasonló színű papírkötésben. A gerince javítva, részben pótolva.

Limited edition with signed copper engravings by Nándor Kóra-Korber. Original hardpaper, spine restored.

150 000,-

34. VÉRTES (MARCELL):

L 'Heure Exquise. 20 Feuille.

Paris, 1920. Édition Aux Frais de L' Auteur. 20t. (önálló, eredeti, sajátkezűleg sorszámozott és aláírt rézkarcok) A címlap hiányzik.

Vértés 1918-19-ben politikai plakátokat készített, a Tanácsköztársaság bukása után előbb Bécsbe, majd Párizsba emigrált. Ez az egyik első erotikus (inkább pornográfnek tekinthető) mappája. Rendkívül ritka.

Enyhén sérült gerincű, szalaggal megköthető, kiadói félvászon-mappában.

Erotic copper engravings, all signed. Original half cloth, spine slightly damaged. Title page missing.

80 000,-

123., 42., 141., 23., 132., 38., 140., 11., 60. tétel

35. (BOD PÉTER):

Az Isten vitézkedő anyaszentegyháza állapotjának és világ kezdetétől fogva a jelen való időig sokféle változásának rövid historiája

Basileában, 1760. Im-Hof Rodolf János. 496p.+4 kihajt. térk. (Európa, Ázsia, Amerika és Afrika rézmetszetű lapja)

Első kiadás, másodszer 1777-ben jelent meg. A szerző magyar nyelvű egyetemes egyháztörténetét feltehetőleg 1753-ban fejezte be. A mű művelődéstörténeti jelentősége szinte a feledés homályába vész, pedig Bod itt vetette fel elsőként – külföldi példákra hivatkozva – nemzeti nyelvünk fejlesztése és a tudomány művelése érdekében egy tudós emberekből álló társaság megalapítását. Kartográfiai szempontból is fontos munka, térképei első alkalommal mutatták be Európa, Ázsia, Afrika és Amerika kontinenseit magyar nyelven. Teljes példánya ritka.

Restaurált korabeli bőrkötésben.

First edition. Restored contemporary leather binding.

120 000,-

36. BOD PÉTER:

Smirnai Szent Polikárpus, Avagy, Sok keserves háborúságok között magok Hivataljokat Keresztyéni Szorgalmatossággal Kegyesen viselő erdélyi réformátus püspököknek historiájok

(Nagenyed, 1766. Kiss ny.) (22)+216+(4)p. Első kiadás.

A kötet 26 erdélyi református püspök életrajzát tartalmazza.

Enyhén kopottas gerincű, korabeli félbőr-kötésben.

Contemporary half leather. Spine slightly worn.

Szűry: 601.; Botka: 793.

40 000,-

37. (CARTARI, VINCENZO) CHARTARIUS, VINCENTIUS:

Imagines Deorum, Qui ab Antiquis colebantur, una cum earum declaratione & Historia In qua Simulacra, Ritus, Caeremoniae magna ex parte Veterum Religio explicatur..

Francofurti, 1687. Ludovicus Bourcat. (6)+228+(16)p.+88t. Pédányunkból hiányzik a díszcímlap.

A mű először 1556-ban jelent meg, Velencében. A mitológiai képek első modern kézikönyve. Történelmi népszerűségét mutatja, hogy a XVI-XVII. században számos kiadást ért meg. A megrendelők és a művészek egyaránt használták.

Foltos, korabeli pergamenkötésben. A címlap javítva.

Worn contemporary vellum. Title page restored, frontispiece missing.

VD17 3:605387P.

80 000,-

38. DECSY SÁMUEL, D.:

Pannóniai Fénixsz avagy hamvából fel-támadott magyar nyelv

Bétsben, 1790. Trattner. (16)+274+(11)p.

A nemzeti nyelv védelmében íródott munka a felvilágosodás kori magyar irodalom és politika egyik fontos kiadványa.

Aranyozott gerincű, korabeli félbőr-kötésben. Szép példány.

Contemporary half leather.

Szűry: 0

60 000,-

39. DUGONICS ANDRÁS:

Szittyiai történetek. I-II. könyv.
 Posonyban és Pesten, 1806-1808. Landerer. 279p.; 269+ (2)p. Az egyes szakaszok elején rézmetszetű térkép vignettákkal.
 Korabeli papírkötésben.

Contemporary hardpaper.

Szűry: 1036.

60 000,-

40. DUGONICS ANDRÁS:

Trója' veszedelme, mellyet a' régi vers-szerzőknek írásiból egybe szedett, és versekbe foglalt --

Posonyban, 1774. Landerer Mihály ny. 1t. (Assner Ferenc rézmetszete) + (18) + 280p. + + 1mell. (kihajt.) Kétszínnyomású címlappal. A szerző első nyomtatásban megjelent munkája, egyben az első magyar Homérosz-fordítás.

Korabeli papírkötésben. Az utolsó néhány levél felső részén kis folttal.

Contemporary hardpaper. Some leaves slightly stained.

Szűry: 1038.

60 000,-

41. DUKAI TAKÁCS JUDIT:

Ujváry Bettinek Horváth József Elek hitésének halálára írta barátnéja --

Szombathelyen, (1816?). Perger Ferencz Betüivel. (6)p.

Ritka alkalmi vers. Szerzője az első jelentős magyar költőnő, Berzsenyi Dániel sógornője volt. Verseit Horváth József Elek juttatta el Kazinczyhoz, Kis Jánoshoz és Döbrentei Gáborhoz. Ez utóbbi adta ki első költeményét az Erdélyi Múzeumban.

Korabeli papírborítóban.

Contemporary paper.

Szűry: 1046.

30 000,-

89. tétel

Galántai Esterházy Dániel rézmetszetű mellképe

1848-1849

42. (AMBRÓZY LAJOS):

Temesvár im Jahre 1849. Während der Belagerung geschrieben.

Wien, 1850. J. F. Gretz. 90+ (1)p.

A szerző polgári biztos volt az ostrom idején a temesvári helyőrségnél. A magyar kormány hazaárulónak nyilvánította.

Díszesen aranyozott, korabeli bőrkötésben. Aranymetszéssel díszítve. Gyönyörű példány. Az első kötéstábla közepén aranyozott „Temesvár 1849.” felirattal.

Richly gilt contemporary leather.

40 000,-

43. GRÓF BATTHYÁNI.

Nagyméretű könyvomat. Grund Vilmos műhelyében készült Halász István kiadásában, feltehetően az 1860-70-es években. A kép közepén Batthyány egészalakos szobra áll, mellette hat részletképen az életéből vett jelentekkel. Alul az ikervári családi kastély látképe, felül Magyarország allegorikus nőalakja gyászfátyolban, címerpajzsral. Kétoldalt egy-egy nőalak, balra a felkelő nap sugarai fölött „1848” felirat, alul leszakadt bilincs, jobbra az alak kezében tartott táblán „1849” felirat, mellette sírral. Minden kép díszes keretben.

Mérete: 750 x 510 mm.

Alul középen kis (javított) sérüléssel. Paszpartuban.

Count Lajos Batthyány. Lithography.

80 000,-

44. EÖTVÖS.

Nagyméretű könyvomat. Az előző tétel párja. Katzler Vince munkája nyomán Halász István műhelyében és kiadásában, 1871-ben készült. A kép közepén Eötvös József mellszobra áll, mögötte Pest-Buda látképével. Körülötte allegorikus alakokkal és négy ovális képpel. Ezek az 1848-as és az 1867-es kormány, az Akadémia épülete, és az országgyűlés terme látható. Alul az ercsi temető látképe és a ravatal, felül Magyarország allegorikus nőalakja gyászfátyolban, címerpajzsral. Minden kép díszes keretben.

Mérete: 750 x 510 mm.

Paszpartuban.

Count József Eötvös. Lithography.

80 000,-

45. tétel

Komáromi parancskönyv, 1848

45. A KOMÁROM VÁRÁT VÉDŐ 64. (RADVÁNYI) HONVÉDZÁSZLÓALJ PARANCSKÖNYVE.

256 beírt oldal.

A zászlóalj 1848. október-decemberében alakult a 17. honvédszászlóalj számára Radványban összegyűjtött Bars és Zólyom vármegyei újoncokból. Parancsnoka Ruttkay István Zólyom megyei alispán volt. 1848. november 12-én Kossuth Trencsén vármegyébe rendelte a zászlóaljat, ezt követően december 21-ig a Szilavetzky Ágoston, majd Ferdinand Duhamel du Querlonde alezredes vezette, a feldunai hadsereg alárendeltségébe tartozó önálló dandárban szolgált. 1848. december 17-én a hadügyminisztérium a 64. számmal jelölte meg. December 21-én Galgócra indult, de Balthasar Simunich altábornagy hadosztályának előnyomulása miatt Komáromba vonult és december 29-én csatlakozott a komáromi várórséghez, a későbbi VIII. hadtesthez. Április végétől július elejéig az alakulat a Csallóközben szolgált, s részt vett az itteni harcokban, majd visszatért Komáromba. Július 29-én részt vett a hetényi ütközetben, majd augusztus 3-án a Duna jobb partján végrehajtott kitörésben. Ezt követően Győrre nyomult előre, majd augusztus közepén visszatért Komáromba.

Történetére lásd Rényi Rezső: A 64-ik honvédszászlóalj. (Hazánk. I. k. 73-78., 152-158., 186-196. old.)

Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc több mint 160 honvédszászlóaljának parancskönyvei közül alig néhány maradt fenn. Az egyes zászlóaljaknál vezettek egy központi, zászlóalji parancskönyvet, s elvileg az egyes századoknak is kellett volna ilyen okmánnyal rendelkezniük. A 160 zászlóalji parancskönyv közül jelenleg hat zászlóaljszintű, s három századszintű parancskönyvet ismerünk. Ezek közül egyedül a 49. honvédszászlóalj zászlóalji parancskönyve teljes, a többi ilyen okmány többnyire egy-hat hetet, jó esetben egy fél évet fog át. A legtöbb ilyen okmány a komáromi várórségben szolgáló zászlóaljaktól (49., 56., 61., 204.) maradt fenn; a 64. zászlóalj parancskönyve is ebbe a sorba illeszkedik. Különösen becselessé teszi az a tény, hogy egy olyan időszak intézkedéseit örökítette meg, amelyből nem maradtak fenn a várparancsnokság különböző szerveinek intézkedései, s amelyből – az erőd körülzárólása miatt – amúgy is meglehetősen kevés katonai iratot ismerünk. A parancskönyv 1849. január 1-jével kezdődik, ezt követően január 3-ig tartalmazza a parancsokat. Itt a parancskönyvben 11 lapnyi üres hely van; nyilván ide akarták utólag bemásolni az 1849. január 4-9. közötti intézkedéseket. Ezt követi Kossuth 1849. január 4-én Majthényi István báró, vezérőrnagyhoz, Komárom parancsnokához intézett levele, majd az annak felolvasását és tudomásulvételét igazoló, a zászlóalj tisztjei által aláírt nyilatkozat. Ezután január 10. - április 30. között folyamatosan vezették az okmányt, majd újabb 11 üres lap következik. (Január 31. után egy február 16-i intézkedés, majd egy üres lap jön, a továbbiakban azonban február 2-ától folytatódik az okmány.) A májusi parancsok hiányoznak, az okmány Kosztolányi Móric ezredes, a várórség parancsnoka 1849. június 8-i napiparancsával folytatódik, majd Janik János alezredes 1849. június 14-i dandárparancsával fejeződik be.

A parancsok aláírói közül kiemelendők: Majthényi István vezérőrnagy, Komárom parancsnoka; Török Ignác vezérőrnagy, Komárom parancsnoka, az aradi vértanúk egyike; Lenkey János vezérőrnagy, a komáromi várórség parancsnoka (először 1849. április 12-én); Guyon Richárd vezérőrnagy, Komárom parancsnoka, a branyiszközi hős (először 1849. április 22-én); Esterházy Pál őrnagy, később ezredes (dandárparancsnok); Kosztolányi Móric alezredes, majd ezredes, a várórség parancsnoka (a március 10-i hadtestparancsot saját kezűleg írta alá); Zichy Ottó gróf, őrnagy, majd ezredes (dandárparancsnok); Ruttkay István őrnagy, majd alezredes (az ő aláírásainak egy része sajátkezű); Ferdinand Duhamel du Querlonde alezredes, majd ezredes (dandárparancsnok).

Az okmányban a már említett január 4-i levélen kívül megtalálható Kossuth 1849. január 14-i körlevelének, február 22-én Puky Miklós kormánybiztoshoz intézett utasításának, valamint Kossuth és Görgei június 2-i, a magyar hadsereg valamennyi parancsnokához intézett rendeletének másolata is (Dr. Hermann Róbert szíves közlése alapján).

A kötetbe helyezve:

Honvéd 17-ik zászlóaljbéli Főtisztek nevei és saját kéziratjai, Komárom, febr. 6-n 1849.

Ezen leginkább Zólyom megyei honvédekből alakult 17ik zászlóalj később 64-ik számú lett.

1 beírt oldal, 14 tiszt sajátkezű aláírásával.

Enyhén viseltes, korabeli félbőr-kötésben.

Book of ordinances. Contemporary half leather.

Poss.: Az első kötetábla verso-ján a következő bejegyzéssel: „A forradalom befejezése után alsó szelezsényi lakására hozta Ruttkay István alezredes – alulírott atyjának – Bodó Lipótnak – mostohabátyja. – Bodó Péter.”

800 000,-

46. A PESTI HELYTARTÓTANÁCS KÖNYOMATÚ LEVELE.

Értesítik Körmöcbánya városát, hogy a március 15-iki események nyomán („Pest városának lakósága közt a' nyugtalanság 's felingerültségnek oly jelenségei tűntek fel, mellyek a' kir. helytartótanács figyelmét [...] vonhatták magukra”) megszüntették a cenzúrát. Mellékelten küldik az új rendelkezések megszületéséig („míg a törvényhozás e' részben határozottan rendelkezend”) érvényes, „ideiglenes szabályokat”.

2 nyomtatott oldal. Gróf Zichy Ferenc, a Helytartótanács alelnöke, Nyéky Mihály és Pap Gábor sajátkezű aláírásával, papírfelzetes viaszpecséttel. Kelt: Pest, 1848. III. 16.

Lithographed circular letter of the Palatine's Council.

30 000,-

47. THEWREWK JÓZSEF, PONORI:

Érzelmek nagyméltósága buzini báró Jellasics József ur, horvát-, tót-, és dalmátországi bán... tiszteletére, Zágrábban, 1850-ik évi június 4-én, midőn a' szív- és lélekörvendető hirre, hogy ő nagyméltósága e' napon a' haza fővárosába visszaérkezendik, mindenünnen egybesereglett honfiak őt, a' szeretve tiszteltet ohajtva várák. Hevnyezte --.

Zágráb, (1850.) Zsupan Ferenc ny. (8)p.

Kétnyelvű, horvát címlappal is ellátott nyomtatvány. Habár az alkalmi költemény szerzője híres volt ultrakonzervatív nézeteiről, egy ilyen tartalmú vers megírása és kiadása egy magyartól alig egy évvel a véres megtorlás után így is meghökkentőnek nevezhető. Páratlanul ritka, kézikönyvekben sehol nem találtuk nyomát.

Borító nélkül jelent meg.

Unbound.

15 000,-

Építészet

48. BÖCKLER, GEORG ANDREAS:

Architectura curiosa nova, Exponens

1. Fundamenta hydragogica...
2. Varios aqarum ac salientium fontium...
3. Magnum amoenissimorum fontium, machinarumque...
4. Specus artificales sumtuosissimas, cum plerisque; Principum Europaeorum Palatiis, hortis, aulis...
5. Cum auctario figurarum elegantissimarum, ad hortorum topiaria ductu dividenda...

Et in Latinam Linguam translata a Johanne Christophoro Sturmio.

Norimbergae, (1664.) Paul Fürst. 1t. (rézmetszetű díszcímlap) + 30p. + 4t. + (2) + + 13p. + 44t. + (2) + 22p. + 116t. (1 kihajt.) + (2) + 26p. + 36t.

Első latin nyelvű kiadás, ugyanebben az évben jelent meg németül is. A szerző a brandenburgi őrgróf udvari építész volt. A mű négy önálló, saját címlappal bíró részből áll. Az első három rész dekoratív rézmetszetein dísz- és szökőkutak láthatók, a negyediket díszkertek, kerti lakok, kastélyok és paloták (köztük Merseburg, Gotha, Weimar, Aschaffenburg és az Escorial) képei ékesítik.

Díszesen aranyozott gerincű, korabeli bőrkötésben. A gerincen kis sérülésekkel.

First Latin edition in richly gilt contemporary leather. Spine slightly damaged.

VD 17 32:675707E

700 000,-

49. (LOBKOWITZ, JUAN CAMEL DE):

Architectura civil, recta y obliqua considerada y dibuxada en el templo de Ierusalen... Parte(s) II-IV [egybekötve].

Viglevani, 1678. in Officina Episcopali. apud Camillum Corradam. 1t. (rézmetszetű díszcímlap) + 56t. (A-H+XLVIII) + 1t. (díszcímlap) + 59t. + 1t. (díszcímlap) + 33t. Az utolsó rész két táblája (XXXIV-XXXV.) hiányzik.

Hét kötetben teljes építészeti munka. Szerzője spanyol cisztercita szerzetes, a kor egyik érdekes, sokoldalú egyénisége volt. Mintegy 120 – többek között csillagászati, filozófiai, nyelvészeti, kánonjogi, heraldikai, matematikai – munka fűződik nevéhez.

E művében túllépve a hagyományos elméleten (Serlio), egy új – a matematikán és a perspektíván alapuló – komplex barokk építészeti teóriát dolgozott ki. Elsőként felismerve a gótika építészeti jelentőségét, felvette a klasszikus oszloprendek közé a gótikus típust is. Építészeti újításaival jóval megelőzte korát.

XX. századi bőrkötésben. Néhány tábla enyhén foltos, az utolsó hiányos.

Three parts of seven in 20th century leather. Some plates slightly stained, the last damaged, two (XXXIV-XXXV.) missing.

150 000,-

Fényképek

50. MUNKÁCSY MIHÁLY (1844-1900) FESTŐ ÜLŐALAKOS MELLKÉPE.

A felvétel a párizsi „Ad. Barun & Cie” műteremben készült.

Mérete: 165 x 110 mm.

Mihály Munkácsy, painter. Photography.

30 000,-

51. ÖT FÉNYKÉPFELVÉTEL A KASSAI ANDRÁSSY-KÁVÉHÁZRÓL.

1. Az Andrassy palota kívülről.
2. A palota udvara a kávéház nyári pavilonjával.
3. A kávéház belseje.
4. A nyári helyiség belülről.
5. A kávéház belseje az ellenkező irányból felvéve.

A kartonlapra felragasztott képek Podleszny András kassai műtermében készültek. Az első négy felvétel hátoldalán feliratos címkék találhatóak. Az épületet Andrassy Dénes gróf építette 1899-ben, Andrassy Gyula minisz-

terelnök szülőháza helyén. A földszinten működött a város legkedveltebb kávéháza. 1910-ben Ady is megfordult itt. Ma cukrászda működik a helyén.

Méretük: 250 x 315 (300 x 350) mm.

Five photographs on Andrassy-Café in Kassa.

80 000,-

Gasztronómia

52. CZIFRAI ISTVÁN:

Magyar nemzeti szakács könyv a' magyar gazda asszonyok' számára. Harmadik kiadás. Készült Ő Csász. Kir. Fő Herczegsége' a' Nádor Ispán Úr' udvari fő Szakács-Mesterének útmutatása szerint.

Pesten, 1829. Petrózai Trattner J. M. és Károlyi István. XVI+272p.

Az egyik legnépszerűbb magyar szakácskönyv először 1816-ban látott napvilágot. A század végéig számos kiadást ért meg.

Kopott aranyozású, korabeli vászonkötésben.

Contemporary cloth.

80 000,-

53. CZIFRAY ISTVÁN:

Magyar nemzeti szakács könyv a' magyar gazda asszonyok' számára. Ötödik kiadás. Pesten, 1833. Trattner és Károlyi. XVI+IV+(1)+6-338p. Kétszínnyomású címlappal. Az utolsó levél másolattal pótolva.

Javított, viseltes, kiadói papírborítóban. A levelek szélei javítva.

Restored worn original paper. Leaves restored. Last leaf replaced by copy.

30 000,-

54. CZIFRAY ISTVÁN:

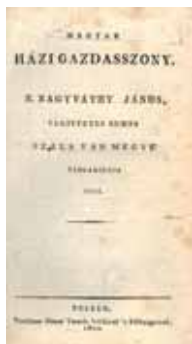
--' szakács mester' magyar nemzeti szakácskönyve magyar gazda asszonyok' szükségéhez alkalmaztatva. Újra kiadta Vasváry Gyula, szakács mester. Hatodik meg bővített kiadás.

Pesten, 1840. Petrózai Trattner J. M. és Károlyi István. XXX+599p.

Pótolt gerincű, kiadói papírkötésben.

Restored original hardpaper.

40 000,-

55. NAGYVÁTHY JÁNOS:

Magyar házi gazdasszony

Pesten, 1820. Trattner János Tamás. IV+(1)+6-237p. Egy levél (89-90p.) kihajtható.

Első kiadás.

Az asszonyok számára készült, hasznos konyhai, ház körüli és kerti tudnivalókat tartalmazó mű másodszor 1830-ban látott napvilágot.

Enyhén kopottas gerincű, korabeli bőrkötésben.

Contemporary leather. Spine slightly worn.

30 000,-

56. NÉMETH (ZSUZSANNA) SUSANNA:

A legújabb és megpróbált magyar szakácskönyv. Biztos utmutató: mint kelljen 1002 különféle legjobb ízű ételt, süteményt... legügyesebben és a' legújabb ízlés szerint készíteni. Egy toldalékkal. Melly magában foglalja: Gazdasszonytár, mindennemű ház-, konyha-, éléskamara, s pinczetartási utmutatások... a magyar házi asszonyok számára készítette --.

Negyedik bővített s jobbitott kiadás.

Pest, 1853. Heckenast. XVI+347p.

Az előző három kiadás „Nemzeti szakácsné” címmel jelent meg.

Javított, kiadói papírkötésben.

Restored original hardpaper.

40 000,-

57. SZAKÁTS MESTERSEGNEK KÖNYVETSKEJE, MELLYBEN KÜLÖMB-KÜLÖMB FÉLE VÁLOGATOTT TZIFRA, JÓ, EGÉSSÉGES, HASZNOS, TISZTA, ÉS SZAPORA ÉTKEKNEK MEGKÉSZÍTÉSE, SÜTÉSE, ÉS FŐZÉSE, – MINTEGY ELES-KAMARÁBAN, RÖVIDESEN LEIRATTATIK, ÉS KINEK-KINEK HASZNÁRA LE-ÁBRÁZOLTATIK. MELLY MOST MEG-BŐVITTETVÉN. I. TÖBB SZÜKSÉGES, ÉS HASZNOS ÉTKEK NEMEINEK KÉSZÍTÉSÉVEL. II. LIKTARIOMOK 'S EGYÉB HOLMIK TSNÁLÁSÁRÓL EGY JELES TRACTÁVAL: A' GAZDASSZONYOKNAK NAGY KÖNNYEBBSÉGEKRE E' KIS FORMÁBAN KI BOTSÁTTATOTT.

Nagy-Szombatban, 1742. Az Académiának bötüivel. (12) + 196 + (8)p.

Az első magyar nyelvű szakácskönyv. Először 1695-ben látott napvilágot, Misztótfalusi Kis Miklós nyomdájában. A mű a XVIII. század végéig egyeduralgó maradt a magyar gasztronómia történetében. Számos kiadást ért meg: Kolozsvárott hatot (1695, 1698, 1745, 1755, 1771, 1793), Kassán hármat (1763, 1771, 1774), Nagyszombatban pedig ötöt (1714, 1731, 1742, 1763, 1785). Némi címváltoztatással még a XIX. század elején is megjelent Landerer Mihály kiadásában, de ezt az évszázadot már Czifray István 1816-ban kiadott szakácskönyve uralta. A bájos kis könyvecske minden kiadása a legnagyobb könyvritkaságok közé tartozik.

Restaurált, korabeli bőrkötésben, modern gerincaranyozással. Modern papírtokban. A címlap és két levél javítva, részben pótolva.

Restored contemporary leather in modern hardpaper case. Three leaves restored.

Poss.: Egy bejegyzés szerint a kötet Dr. Ballagi Aladár tulajdonában is megfordult.

300 000,-

58. VERES MIHÁLY (FORD.):

A' jó gazda-aszszony, avagy olly hasznos könyvetske, mellyben az Aszszonyoknak házaikban, és házaik körül, sok hasznos, és meg-kivánható dolgok meg irattattak. Német nyelvből mind a' mostan élő, mind az ezután következő Aszszonyoknak, és Leány-Aszszonyoknak hasznokra fordította, és közönségessé tette --. Negyedik meg-bővített Nyomtatás.

Pozsonyban és Pesten, 1810. Fűskúti Landerer Mihály. 1t. + XXIV + 251 + (11)p.

Konyhai, orvosi, gyermekneveléssel kapcsolatos és más hasznos házi tudnivalókat tartalmazó mű. Először 1796-ban látott napvilágot, majd számos kiadást megért.

Korabeli papírkötésben.

Contemporary hardpaper.

60 000,-

59. GELLERT, (CHRISTIAN FÜRCHTEGOTT):

--' professornak erköltsös meséi és elő-beszéllésej. Magyarra fordította Kónyi János strása-mester.

Pétsen, 1776. Engel János József betűível. (8)+83p.

Kónyi az irodalmi lexikon szerint „a barokk és a felvilágosodás között erőre kapó nemesi irodalom egyik érdekes egyénisége”, számos erkölcsnemesítő történet magyarra ültetője.

Korabeli papírkötésben.

Contemporary hardpaper.

30 000,-

60. DER GEÖFFNETE FECHT-BODEN...

Hamburg, 1715. Benjamin Schiller. 53+(3)p.+10t.

Hozzákötvé:

Der Geöffnete Reit-Stall...

Hamburg, 1715. Benjamin Schiller. 104+(4)p.+1 kihajt. t.

Hozzákötvé:

Das Geöffnete Jaeger-Hauss...

Hamburg, 1715. Benjamin Schiller. 89+(3)p.

Hozzákötvé:

Das Geöffnete Müntz-Cabinet...

Hamburg, 1715. Benjamin Schiller. 190+(2)p. Szövegekzi rézmetszetekkel.

Hozzákötvé:

Historia numismatum novorum. Das ist: Die Neu-Eröffnete-Historie der Modern-Medaillen...

Hamburg, 1715. Benjamin Schiller. 336+(4)p. Lapszámzáson belül egészoldalas rézmetszetekkel.

A kötetek a „Der Geöffnete Ritter-Platz” című sorozat darabjai.

Korabeli pergamenkötésben. Szép példány.

Contemporary vellum. Fine copy.

150 000,-

61. GVADÁNYI JÓZSEF, (GRÓF):

Egy falusi nótáriusnak budai útazása, melyet önnön maga abban esett visszontagságaival egygyütt az el aludt vérü magyar szivek' fel serkentésére, és mulatságára e' versekbe foglalt.

Pozsonban és Komáromban, 1790. Wéber. XVIII+158p. A címlapon levő metszet-vignetta Weinmann J. munkája. Első kiadás.

Javított, korabeli félbőr-kötésben. A címlap alsó részén kis javítással.

Restored contemporary half leather. Title page restored.

Szüry: 1630.

40 000,-

62. GVADÁNYI JÓZSEF, (GRÓF):

Rontó Pálnak, egy Magyar lovas Köz-Katonának és Gróf Benyovszki Mórítznak életek', Földön, Tengereken álmélkodásra méltó Történettyeiknek, 's véghez vitt Dolgaiknak le-írása, a' melyet Hazánk Dámáinak kedvéért Versekbe foglalt -- Magyar Lovas Generális

Pozsonban és Komáromban, 1793. Wéber Simon Péter. XX+548p. A címlapon rézmetszetű vignettával. Első kiadás.

Korabeli papírkötésben.

Contemporary hardpaper.

Szüry: 1639.

60 000,-

63. (HAJNÓCZY JÓZSEF):

Dissertatio politico publica de regiae potestatis in Hungaria limitibus

H.n., 1791. ny.n. (4)+174+(6)p.

A királyi hatalom korlátairól szóló értekezés. A szerző a jakobinus összeesküvés egyik vezéralakja volt, számos – szintén név nélkül megjelent – politikai röpirat fűződik a nevéhez. 1793 elején az uralkodó leiratban fordult a kancelláriához, vizsgálják meg az írás tartalmát. Ennek nyomán elrendelték a fellelhető példányok elkobzását, és lépéseket tettek a szerző kilétének kinyomozására.

Későbbi papírkötésben.

Later hardpaper.

Ballagi: 770. old.

30 000,-

64. HELL, (MIKSA) MAXIMILIAN:

Anleitung zum Nutzlichen Gebrauch der künstlichen Stahl-Magneten

Wien, 1762. gedruckt mit von Ghelischen Schriften. 50+(2)p. + 1 kihajt. t. (rézmetszet)

A szerző jezsuita szerzetes, a legnevesebb magyar csillagászok egyike volt. Kolozsváron matematikát tanított, majd a bécsi csillagvizsgálót vezette. Később a bécsi egyetemen oktatott csillagászatot, 1768-ban rendtársával, Sajnovics Jánossal a dán király meghívására a Lappföldön végzett méréseket. Hell még Kolozsvárott nemcsak matematikával foglalkozott, hanem úttörő módon tanulmányozta a mágnesesség és az elektromosság közti összefüggést. Ezen vizsgálódásairól számol be e művében. Kolozsvári tartózkodása alatt dolgozta ki a mágnesesség elektromos elméletét, de Bécsbe való áthelyezése ezt a

munkát is megszakította. A kötet bevezetésében elmondja, hogy ezen művét pontosan azért szerkeszti latin helyett német nyelven, mert nem tudósoknak, hanem kézműveseknek szánta. A felhasználhatóság egyik lehetséges területének Hell a gyógyítást gondolta, Kolozsváron sok kísérletet végezve erre vonatkozóan. Nagyon ritka mű, tudomásunk szerint hazai árverésen még nem bukkant fel.

Korabeli papírborítóban.

Contemporary paper.

80 000,-

65. (HOHBERG, WOLFF HELMHARD VON):

Georgica Curiosa Aucta, Das ist: Umständlicher Bericht und klarer Unterricht Von dem Adelichen Land- und Feld-Leben / Auf alle in Teutschland übliche Land- und Haus-Wirtschaftten gerichtet... I-III Theil(e).

Nürnberg, 1701-1715. Martin Endter. 1t. (rézmetszetű díszcímlap)+(14)+870+(36)p.+9t.; 1t. (rézmetszetű díszcímlap)+(12)+854+48+(34)p.; 1t. (rézmetszetű díszcímlap)+(4)+608+(30)+378+(22)+2t.+2 kihajt. t.+(2)+110 [recte 104]+(4)p. Mintegy 300 szövegközi rézmetszettel.

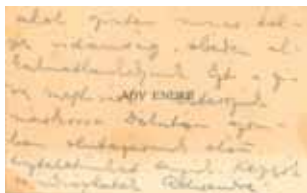
Az első két kötet negyedik kiadás, a harmadik rész ekkor jelent meg először. A mezőgazdasági és háztartási tudnivalókat tárgyaló monumentális munka 1682-ben látott első ízben napvilágot. A német szakkönyvek egyöntetűen a műfaj kiemelkedő darabjaként emlegetik. A számos érdekes téma között részletes leírás olvasható a gyógy- és dísznövények termesztéséről, a lótenyésztésről, a családi költségvetés összeállításáról, a sör, bor és pálinka készítéséről. Terjedelmes vadászati, halászati és kertészeti-kertépítési fejezete is, külön rész szól a nők számára szükséges ház körüli tudnivalókról. A harmadik kötethez önálló címlappal egy szakácskönyv is csatlakozik, amely a „Bewährtes wohleingerichtetes Koch-Buch” címet viseli. A kötet értékét emeli a több száz szövegközi dekoratív rézmetszetű illusztráció is.

Egységes, korabeli pergamenkötésben. Az utolsó kötet gerincén kis sérüléssel.

Contemporary vellum. The spine of the third volume slightly damaged.

800 000,-

Kéziratok

66. ADY ENDRE (1877-1919) KÖLTŐ, PUBLICISTA AUTOGRÁF, CERUZÁVAL ÍRT SORAI NÉVJEGYKÁRTYÁJÁN:

„Kedves jó Margit nagyságos asszonyom, szépen bevettek katonának. Az esküm még nem volt meg. Sokkal zaklatottabb a kedélyállapotunk, hogy mintsem maguknál, ahol szintén nincs teljes vidámság, ebéden alkalmatlankodjunk. Ezt a szíves meghívást eltesszük máskorra. Délután azonban elutazásunk előtt, tiszteletünket tesszük. Kézcsók és üdvözetek Ady Endre”.

Adyt 1915. december 20-án a bánffyhunyadi sorozóbizottság alkalmasnak találta, így 1916. január 17-én be kellett vonulnia Kolozsvárra (ide érkezett meg egy hét múlva Budapestről a felmentése). Ekkor íródhattak a fenti sorok, amelyek címzettje Luby Margit későbbi néprajzkutató.

Endre Ady, writer. Autograph letter.

150 000,-

67. ANDRÁSSY GYÖRGY GRÓF (1797–1872) A FELSŐMAGYARORSZÁGI BANYAMÍVELŐ EGYESÜLET ELNÖKE ÁLTAL SAJÁTKEZŰLEG ALÁÍRT, MAGYAR NYELVŰ, NYOMTATOTT LEVÉL KÖRMÖCBÁNYA VÁROSÁNAK CÍMEZVE.

Andrássy az MTA egyik megalapítója, gróf Széchenyi István barátja, reformprogramjának lelkes támogatója volt. Részt vett a Lánchíd létrehozásában és a vasútépítés előremozdításában. Fontos szerepet töltött be a mezőgazdaság és az ipar fejlesztésére indított mozgalomban, a fenti mellett tagja volt az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek, később ő alapította a Tokaj-hegylajai Bormívelő Egyesületet.

1 nyomtatott oldal. Az egyesület papírfelzetes viaszpecsétjével. Kelt: Igló, 1847. VI. 24. Hajtogatva.

Count György Andrassy. Letter, autograph signed.

30 000,-

68. ANDRÁSSY GYULA GRÓF (1832-1890) MINISZTERELNÖK SAJÁTKEZŰ, NÉMET NYELVŰ LEVELE ISMERETLENNEK „LIEBER FREUND!” MEGSZÓLÍTÁSSAL.

Közli a címzettel, hogy a kért (feltehetően uralkodói) kihallgatást valószínűleg ki tudja eszközölni.

1 beírt oldal. Keltezés nélkül.

Count Gyula Andrassy, Prime Minister. Autograph letter in German.

40 000,-

69. JÓKAI MÓR (1825-1904) ÍRÓ „A JÖVŐ SZÁZAD REGÉNYE” CÍMŰ MUNKÁJÁNAK EGY AUTOGRÁF RÉSZLETE.

A kézirat a mű előszavának mintegy ötöde, a lila tintával írt szövegben számos kihúzással és javítással.

2 beírt oldal.

Mór Jókai, writer. Fragment of a novel, 2 pages.

80 000,-

70. KOSZTOLÁNYI DEZSŐ (1885-1936) ÍRÓ, KÖLTŐ, MŰ-FORDÍTÓ SAJÁTKEZŰ LEVELEZŐLAPJA PALOTAI BORIS ÍRÓ-NAK.

Megköszöni az Ascher Oszkár által hozzá eljuttatott könyvet. A címzett kérésére röviden leírja véleményét a versekről, majd így zárja a levelet: „Azt hiszem, a mai költőnek egyetlen becsvágya lehet, hogy szakítson a közelmúlt mitológiájával s a mindennapokban lássa meg a misztériumot.”

A szóban forgó kötet az előző évben megjelent „Valaminek a végén”.

1 beírt oldal. Fejléces levélpapíron, viaszpecséttel lezárt, sajátkezűleg megcímezett levélborítékban. Kelt: Bp., 1930. II. 17.

Dezső Kosztolányi, writer. Autograph postcard.

60 000,-

71. MÁRAI SÁNDOR (1900-1989) ÍRÓ SAJÁTKEZŰ LEVELE „KEDVES GYULÁM” MEGSZÓLÍTÁSSAL.

Megnyugtatta a címzettet, hogy a vőlegénységet elfogadja „vis majornak”, és kifejezi jókívánságait az eljegyzéssel kapcsolatban. A menyasszonyról így ír: „Nem ismerem Palotay Borist, annyit tudok róla, hogy csinos kislány, akinek okos szeme van és rossz verseket írt...” Ezt követően a művészetről és a nőkről való eszmefuttatása következik, majd frankfurti helyzetéről szól. A levél végén saját, „Füzértánc” című négysoros versét idézi, amely a következő évben napvilágot látott, „Emberi hang” című kötetben jelent meg nyomtatásban.

Márai a Tanácsköztársaság idején rokonszenvezett a baloldali eszmékkel, több lap tudósítója volt. A bukás után apja kifejezett kérésére Németországba ment. Először Lipcsében, majd Frankfurtban és Berlinben is lakott. A levél címzettjét nem sikerült kiderítenünk, Palotai Boris életrajzi adatai között sem találtunk Gyula nevű vőlegényére vonatkozó említést.

2 beírt oldal. Kelt: Frankfurt, 1920. X. 5.

Sándor Márai, writer. Autograph letter.

80 000,-

72. TOMPA MIHÁLY (1817-1868) KÖLTŐ SAJÁTKEZŰ LEVELE BERZÉTEI LELKÉSZTÁRSÁNAK, MAKLÁRI P. LAJOSNAK „ÉDES BARÁTOM” MEGSZÓLÍTÁSSAL.

A levél elején egy beszédről van szó, amelyet Dapsy Vilmos elkért kinyomtatás céljából. A második részben Tompa egy bizonyos Dr. Danyi eljárása miatt háborog, aki nem engedelmeskedik az egyházmegyének. Így ír: „Érdemes volna a kicsapatásra... Danyi? Nem! a traktus, a kormányzat, érdemesek volnánk mi mindnyájan 40-40 botra, mert a hol az egyes ember illet mer, ott az egész megbomolva van;”

2 levél, 1 beírt oldal. A fekete viasz zárópecsét maradványával. Kelt: Hanva, 1859. VI. 15.

Mihály Tompa, poet. Autograph letter.

60 000,-

**73. N. KOMÁROM VÁRMEGYÉNEK VÁROSÁNAK, ES VÁRÁNAK POMPÁS
ÖRÖME, MIDŐN FEBRUÁRIUS 20 NAPJÁN AZ ORSZÁGNAK DITSÓSÉGES
KORONAJA BÉTSBÜL BUDÁRA EZEN ÁLTAL KÖLTÖZÖT**

Komáromban, 1790. Wéber Simon Péter betűivel. (8)p. A címlap fametszetű keretben, a cím alatt magyar címerrel.

Az alkalmi költemény szerzője ismeretlen. Amikor 1784. IV. 13-án II. József rendeletére a Szent Koronát Pozsonyból Bécsbe szállították, ez óriási felháborodást keltett a császárral szemben amúgy is ellenséges magyar nemesség körében. Így érthető, mekkora lelkesedés fogadta az 1790. I. 28-án kelt császári „resolutio”-t, mely a

koronát visszaadta a nemzetnek. A vármegyék bandériumokat állítottak fel, amelyek egymást váltva őrizték a koronát.

A gerince papírcsíkkal megerősítve.

Unbound.

15 000,-

74. KOSZTOLÁNYI DEZSŐ:

Boszorkányos esték

Bp., (1908.) Jókai-ny. 164+(1)p. Első kiadás. A címlapon a szerző ajánlásával: „Bálint Lajos barátomnak Kosztolányi Dezső. Bp 1909. május”

A szerző második megjelent, egyben első prózai kötete. A dedikáció címzettje író, kritikus, dramaturg volt.

Kiadói papírborítóban. Körülvágtatlan példány.

First edition, inscribed by the author. Original paper. Uncut copy.

40 000,-

Magyar nemesi felkelés

75. (ARANKA GYÖRGY):

A' nemes magyar országi fel-ültt nemességhez

(Pesten, 1807. Fűskúti Landerer Mihály ny.) 4p.

A szerző („Erdélyország Kazinczyja”) a magyar felvilágosodás egyik jelentős alakja, az erdélyi irodalmi és tudományos élet megszervezője volt.

A gerinc papírcsíkkal megerősítve.

Unbound.

15 000,-

76. AUSZTRIAI BIRODALOM NÉPEI!

I. Ferenc magyar király által kibocsátott, magyar nyelvű nyomtatott kiáltvány. Az uralkodó tudatja alattvalóival, hogy a franciákkal való béke fenntartására való minden törekvése ellenére a Napóleon elleni háború elkertülhetetlenné vált. Mindenkint felhív a haza védelmére.

A Károly főherceg vezette osztrák sereg két nappal később, április 10-én támadta meg Bajorországot. Másnap József nádor a király utasítására hadba hívta a magyar nemesi felkelőket.

2 levél, 3 nyomtatott oldal. Kelt: Bécs, 1809. IV. 8.

Ferenc I., King of Hungary. Proclamation in Hungarian. 3 pages.

10 000,-

77. A' MAGYAR NEMES FELKELŐ SEREGHEZ.

I. Ferenc magyar király nyomtatott kiáltványa, amelyben elrendeli a magyar nemesi felkelés feloszlását.

A francia sereg közeledtére József főherceg, nádor 1809. április 11-én hadba hívta a magyar nemesi felkelőket. Június 11-én a győri csatában a franciák megverték a főherceg seregét, ezzel a korszerűtlen, rosszul felszerelt nemesi felkelés szerepe véget ért. A wagrami vereség (július 5-6.) után a felek fegyverszünetet kötöttek, majd Schönbrunnban, október 14-én aláírták a békeszerződést. Ezek után került sor az utolsó nemesi felkelés feloszlására.

1 levél, 2 nyomtatott oldal. Kelt: Pozsony, 1809. XI. 24.

Ferenc I., King of Hungary. Proclamation in Hungarian.

10 000,-

78. (TARRÓDY ISTVÁN):

Lárma! Mellyel az törvényesen felkelő nemes magyar vitézi sereg győzedelmes fegyverével a' Márs-piaztára hívatatik.

H.n., 1809. n.y.n. 14p. A címlapon két fametszetű képpel.

Korabeli papírborítóban.

Contemporary paper.

Szűry: 4475.

15 000,-

Magyar politikai plakátok

79. ENÉLKÜL EURÓPÁNAK NINCS BÉKESSÉGE!

A történelmi Magyarországot nemzeti színekben ábrázoló rajz Madarassy Erzsébet munkája. A Magyarország Területi Épségének Védelmi Ligája kiadásában megjelent lap Besskó Károly plakát- és címkegyárában készült.

Mérete: 625 x 940 mm.

Propaganda poster.

80 000,-

80. A KERESZTÉNY NEMZETI EGYESÜLÉS PÁRTJA VÁLASZTÁSI PLAKÁTJA.

Az 1920-as választásra készült lap szövege: „Apánk! Anyánk! Gondoljatok ránk! A kereszténytelen irányzat megrabolja a lelket Istenétől. Aki gyermekét engedi hitétől megfosztani, az megrabolta boldogságától, mert megölte a lelkét. Szavazatok a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjának hivatalos jelöltjére!” A szöveg fölött Györgyfy György által tervezett, fekete-piros-fehér rajz látható, az előtérben két gyermek alakjával, mögöttük fehér, koronás kettős keresztrel. A plakát az Attila-nyomdában készült.

Mérete: 960 x 630 mm.

Propaganda poster by György Györgyfy.

60 000,-

81. A MAGYAR KIRÁLYSÁG PÁRTJA VÁLASZTÁSI PLAKÁTJA.

Az 1920-as választásra készült lap tetején a Szent Korona rajza látható, körülötte „Gyülekezzetek a Szent Korona köré! Magyarország nem volt, hanem lesz!” olvasható. Alatta a voksolásra buzdító szöveg áll, „Királypártiak!” megszólítással. A plakát Süsz és Vértesi nyomdájában készült.

Mérete: 950 x 625 mm.

Propaganda poster.

40 000,-

82. NE CSÜGGEDJETEREK! MAGYARORSZÁG NEM VOLT, HANEM LESZ! MAGYAR KIRÁLYSÁG PÁRTJA.

A Prihoda István által tervezett lap tetején két angyal tartja a Szent Koronát, amelynek fénye beragyogja az alul sötétségben halványan kirajzolódó történelmi Magyarországot. A könyomatú plakát Földes-Sátori és Reményi műhelyében készült 1920-ban.

Mérete: 990 x 700 mm.

Propaganda poster by István Prihoda.

150 000,-

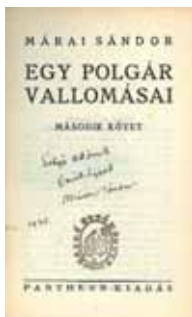
83. VOULEZ-VOUS QUATRE ALSACES?

A francia nyelvű közvélemény meggyőzésére szánt plakáton fekete alapon fehér szöveg olvasható. A kép tetején Elzász-Lotaringia alakja piros lángnyelvekkel, középen a történelmi Magyarország, az elcsatolt részek már kissé különválva, mindegyikből lángok csapnak fel. A rajz Barta Ernő munkája. A lap a Kultura kiadásában jelent meg.

Mérete: 940 x 625 mm.

Propaganda poster by Ernő Barta.

80 000,-

84. MÁRAI SÁNDOR:

Egy polgár vallomásai. I-II. kötet.

(Bp., 1934.) Pantheon. 315 + (4)p.; 319 + (1)p. Első kiadás. Mindkét kötetben Salgó Ottónak szóló ajánlással.

A regény miatt Márait egy római katolikus pap feljelentette rágalmazás miatt, amelynek a bíróság helyt is adott. A második kiadás időközben már megjelent, de a továbbiakból kihagyták az inkriminált részt. A dedikáció címzettje a Pantheon kiadónak dolgozott műfordítóként.

Kopott aranyozású, kiadói vászonkötésben.

Original cloth. Inscribed by the author.

40 000,-

85. MÉSZÁROS IGNÁTZ, BODÓ-BAÁRI ÉS NAGY-LÚTSÉI:

Buda várának vissza-vételekor a' keresztények fogságába esett egy Kartigam névű török kis-aszszonynak ritka, és emlékezetes történeti, Mellyeket némelly különös feljegyzésekből Magyar nyelvbe foglalta --.

Posonyban, 1772. Landerer Mihály ny. (8)+415+(1)p. Kétszínnyomású címlappal. Első kiadás.

A kor egyik legnépszerűbb regénye, a század végéig még további három kiadást ért meg (1778, 1780, 1795). David Christian Walther Menander álnéven írt német eredetije alapján készült.

Javított, korabeli papírkötésben.

Restored contemporary hardpaper.

40 000,-

Metszet, látkép

86. BUDA

Buda és Pest színezett rézmetszetű látképe. A német Friedrich Bernhard Werner rajza nyomán készült a XVIII. század közepén. A keleti irányból felvett kép alatt latin nyelvű magyarázó szöveggel.

Mérete: 180 x 290 (220 x 350) mm. Keretezve.

View of Buda. Coloured copper engraving. Framed.

Rózsa: 80/a.

150 000,-

87. A BUDA-PESTI LÁNCZHID BUDÁRÓL FÖLVÉVE. – ANSICHT DER PEST-OFENER KETTENBRÜCKE VON OFEN AUS GESEHEN.

Színezett könyvomat. Slowikowski Ádám rajza nyomán Leitner M. L. pesti műhelyében készült 1870 körül, Lauffer Vilmos kiadásában.

Mérete: 215 x 300 (320 x 420) mm.

Keretezve.

View of Pest. Coloured lithography. Framed.

150 000,-

88. AZ IDEIGLENES MAGYAR KÉPVISELŐHÁZ PESTEN (A MUZEUM KERTJÉBŐL FÖLVÉVE) – DAS PROVISOR. LANDHAUS IN PEST (AUFGENOMMEN VOM MUSEUMPARK AUS)

Színezett könyvomat. Slowikowski Ádám rajza nyomán Leitner M. L. pesti műhelyében készült 1870 körül, Lauffer Vilmos kiadásában.

Mérete: 215 x 300 (280 x 350) mm.

Keretezve.

View of Pest. Coloured lithography. Framed.

150 000,-

89. (WIEDEMANN, ELIAS):

Comitium Gloria Centum Qva Sangvine Qva Virtute Illustrivm Heroum Iconibus Instrvctvm Et Excel[essi]mo ac Illustrissimo Heroi D. D. Ioanni Christophoro Com: a Puchaim Lib: Baro in Göllersdorff... dicatvm

(Bécs, 1646-1652. Cosmerovius.) 1t. (rézmetszetű címlap) + 107 rézmetszetű t. A neves német rézmetsző által kiadott metszetsorozatnak összesen három kötete látott napvilágot. Szabó Károly az ajánlás („Possonij 25. Novemb. 1646.”) alapján a kiadványt pozsonyi nyomtatványként írta le, Apponyi Sándor azonban megállapította, hogy az Matthäus Cosmerovius bécsi műhelyében készült. A barokk korszak egyik legnépszerűbb grafikai sorozata a Habsburg tartományok háromszor száz vezető nemesének félalakos portrémetszetét tartalmazza. Az első kötet szereplőinek csupán egyötöde volt magyar, ebből itt 10 lap szerepel, az

1652-ben megjelent harmadik kötetbe azonban Wiedemann már csak magyarországi nemeseket vett fel, ezek közül csupán három hiányzik (Wurm János, Zrínyi Miklós és Zichy István). Egyetlen kötetben 100 magyar nemes hatásos beállítású, karakteres portréja, mindez több száz példányban, igen nagy jelentőségű művészeti esemény lehetett, hiszen a hazai művészetben a portré műfaja csak ekkortájt kezdett szélesebb körben elterjedni. S ahogy az egészalakos főnemesi portréfestménynek kiemelős, elválasztó szerepe volt a nemességben belül, ez az együttes viszont a nemesség egységét, összetartozását hirdette. Gyűjteményünkhöz az első kötet címlapját is mellékeltek. Teljes sorozata, de még ehhez hasonló gyűjtemény sem szerepelt árverésen soha. Modern papírdobozban.

Copper engravings housed in modern paper case.

Apponyi: 841.; RMK II 669.; Pataky: 244-248. old.

800 000,-

90. (MOKRY) MOKRI BENJAMIN:

Az Europai Manufaktúrák' és Fábrikák Mesterség Míveik. Készítette Kézikönyv gyanánt... Möller János Altonai Közönséges Tanító... Német nyelvből magyarra fordította... és némely jegyzésekkel megbővítve, 's itt ott megjobbítva kiadta -- Pesten, 1818. Trattner János Tamás. 1t. (Lehnhardt Sámuel által készített, bájos rézmetszetű címkép) + XXXVI+469+ (3)p.

Németül 1804-ben látott először napvilágot. Ez az első átfogó ipartörténeti munka magyar nyelven, amelyben többek között a bor, sör, tea és kávé készítéséről is olvashatunk. 1984-ben hasonmása is megjelent.

Aranyozott gerincű, korabeli félbőr-kötésben. Festett előzéklappal.

Contemporary half leather. Spine gilt.

60 000,-

Nagy magyarok emléke

91. AZ ORSZÁGGYŰLÉS ÉS A KORMÁNY MEGHÍVÓJA APPONYI ALBERT GRÓF FÖLDI MARADVÁNYAINAK AZ ORSZÁGHÁZ KUPOLACSARNOKÁBAN TÖRTÉNŐ BESZENTELÉSÉRE.

Palkovich László alispánnak címezve.

1 nyomtatott oldal. Fekete keretben. Kelt: (Bp., 1933. II.)

Invitation to obsequies of Count Albert Apponyi, politician.

8 000,-

92. BAJZA JÓZSEF GYÁSZJELENTÉSE, AMELYET A CSALÁD ADOTT KI.

Pest, 1858. Landerer és Heckenast ny. 1 nyomtatott oldal. Fekete keretben. Kelt: Pest, 1858. III. 3.
Bajza József költő, színházigazgató, a szabadságharc idején a Kossuth Hirlapja főszerkesztője volt.

Obituary of József Bajza, poet.

15 000,-

93. GALAMBOS EGRESSY GÁBOR GYÁSZJELENTÉSE, AMELYET A CSALÁD ADOTT KI.

Pest, 1866. Bartalits Imre ny. 1 nyomtatott oldal. Fekete keretben. Kelt: Pest, 1866. VII. 31.
Egressy Gábor színész. 1848. március 15-én ő szavalta el a Nemzeti Színházban a Nemzeti dalt. Később nemzetőr, majd Szeged kormánybiztosa volt. Halálra ítélték, ezért Törökországba menekült. Az amnesztia után a Nemzeti Színházban játszott. Előadás közben lett rosszul, és még aznap elhunyt.

Obituary of Gábor Egressy, actor.

15 000,-

94. GALÁNTAI ESTERHÁZY PÁL ANTAL HERCEG GYÁSZJELENTÉSE, AMELYET A CSALÁD ADOTT KI.

Bécs, 1866. Gerold Károly fia ny. 1 nyomtatott oldal. Fekete keretben. Keltezés nélkül.
A herceg az első magyar felelős kormányban a király személye körüli miniszter volt. 1848 nyarán, amikor az udvar és a Batthyány-kormány viszonya megromlott, megpróbált közvetíteni, de kísérletei kudarcba fulladtak. 1848 szeptemberének elején lemondott a miniszterségről és visszavonult a politikától.

Obituary of Prince Pál Antal Esterház, former minister.

15 000,-

95. KOSSUTH LAJOS GYÁSZJELENTÉSE, AMELYET NAGYBÁNYA SZABAD KIRÁLYI VÁROS ADOTT KI.

Nagybánya, 1894. Molnár Mihály ny. 1 nyomtatott oldal. Fekete keretben. Kelt: Nagybánya, 1894. III. 27.
Kossuth Nagybánya első díszpolgára volt.

Obituary of Lajos Kossuth, politician, former governor.

15 000,-

96. FELSŐKUBINI ÉS NAGYOLASZI KUBINYI ÁGOSTON GYÁSZJELENTÉSE, AMELYET A CSALÁD ADOTT KI.

Pest, 1873. id. Poldini Ede ny. 1 nyomtatott oldal. Fekete keretben. A hátoldalon Schopper György roznnyói püspöknek szóló címzéssel. Kelt: Bp., 1873. IX. 20.

Kubinyi Ágoston természettudós, a Nemzeti Múzeum igazgatója, a Magyar Földtani Társulat első elnöke, a pesti állatkert alapításának egyik előmozdítója, számos tudományos egyesület tagja volt.

Obituary of Ágoston Kubinyi, scientist.

15 000,-

97. PALÓCZY LÁSZLÓ GYÁSZJELENTÉSE, AMELYET A KÉPVISELŐHÁZ ADOTT KI.

Pest, 1861. Landerer és Heckenast ny. 1 nyomtatott oldal. Fekete keretben. Kelt: Pest, 1861. IV. 28.
Palóczy Miskolc képviselője volt 1848-49-ben. Ő volt az országgyűlés korelnöke. A trónfosztás után is megtartotta mandátumát, ezért halálra ítélték. Ezt később börtönbüntetésre enyhítették.

Obituary of László Palóczy, member of the Hungarian Parliament in 1848/49.

15 000,-

98. RÉCSI EMIL GYÁSZJELENTÉSE, AMELYET A CSALÁD ADOTT KI.

Pest, 1864. Emich Gusztáv ny. 1 nyomtatott oldal. Fekete keretben. Kelt: Pest, 1864. VI. 2.
Récsi Emil jogtudós, egyetemi tanár, az MTA tagja, a közigazgatási jog első magyar szakértője volt.

Obituary of Emil Récsi, scientist of law.

10 000,-

99. REGULY ANTAL GYÁSZJELENTÉSE, AMELYET AZ MTA ADOTT KI.

Pest, 1858. Emich Gusztáv ny. 1 nyomtatott oldal. Fekete keretben. Kelt: Pest, 1858. VIII. 24.

Reguly Antal néprajzkutató a magyar finnugrisztika jelentős képviselője volt.

Obituary of Antal Reguly, scientist of ethnography.

15 000,-

100. AZ MTA MEGHÍVÓJA A MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET TAGJAI RÉSZÉRE A GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN FELETT MONDATOTT GYÁSZMISÉRE.

Pest, 1860. Herz János ny. 1 nyomtatott oldal. Fekete keretben. Kelt: Pest, 1860. IV. 27.

Invitation to obsequies of Count István Széchenyi, politician.

20 000,-

101. SZEMEREI SZEMERE PÁL GYÁSZJELENTÉSE, AMELYET FELTEHETŐEN AZ MTA ADOTT KI.

Pest, 1861. Landerer és Heckenast ny. 1 nyomtatott oldal. Fekete keretben. Keltezés nélkül.

Szemere Kazinczy és Kölcsey barátja, az MTA és a Kisfaludy Társaság tagja, a Tudományos Gyűjtemény egyik alapítója volt. 1861. III. 14-én halt meg.

Obituary of Pál Szemere, poet, writer.

15 000,-

102. SZENTPÉTERY ZSIGMOND GYÁSZJELENTÉSE, AMELYET A CSALÁD ADOTT KI.

Pest, 1858. Landerer és Heckenast ny. 1 nyomtatott oldal. Fekete keretben. Kelt: Pest, 1858. XII. 13.

Szentpétery Zsigmond színész, a Nemzeti Színház alapító tagja volt.

Obituary of Zsigmond Szentpétery, actor.

15 000,-

103. SZÉKI GRÓF TELEKI LÁSZLÓ GYÁSZJELENTÉSE, AMELYET AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET ADOTT KI.

Pest, 1861. Herz János ny. 1 nyomtatott oldal. Fekete keretben. Kelt: Pest, 1861. V. 9.

Teleki 1861-ben a magyar országgyűlésen a Határozati Párt vezetője volt, de miután nyilvánvalóvá vált előtte, hogy függetlenségi politikáját pártjának főbb vezetői nem támogatják, öngyilkos lett.

Obituary of Count László Teleki, politician.

20 000,-

104. TOLDY FERENC GYÁSZJELENTÉSE, AMELYET A CSALÁD ADOTT KI.

(Pest), 1875. (id. Poldini Ede ny.) 1 nyomtatott oldal. Fekete keretben. A hátoldalon Schopper György rozsnyói püspöknek szóló címzéssel. Kelt: Bp., 1875. XII. 10.

Toldy (Schedel) Ferenc irodalomtörténész, egyetemi tanár, az MTA tagja volt. A XIX. század egyik legjelentősebb irodalom- és tudományszervezője volt.

Obituary of Ferenc Toldy, literatureur.

15 000,-

105. VACHOTTFALVI VACHOTT SÁNDOR GYÁSZJELENTÉSE, AMELYET A CSALÁD ADOTT KI.

Pest, 1861. Landerer és Heckenast ny. 1 nyomtatott oldal. Fekete keretben. Keltezés nélkül.

Vachott Sándor költő 1848-ban Kossuth titkára volt. A bukás után bebörtönözték, de 1850-ben kiszabadult. 1852-ben forradalmi szervezkedés és Sárosy Gyula rejtegetése miatt újra elfogták. A börtönben megőrült, a Schwartzter-féle intézetben halt meg.

Obituary of Sándor Vachott, poet.

15 000,-

106. NÉMETH LÁSZLÓ:

Az európai nevezetesebb országoknak rövid leírása. Első rész [unicus].

Sopronban, 1795. Szísz Klára ny. VIII+595+(2)p.

A szerző az első magyar nyelvű statisztikai munka megalkotója, a mű előszavában ismerteti statisztikai elméletét. Célja a nemzeti művelődés előmozdítása volt. A háromkötetesre tervezett tankönyv további részeinek kiadását a cenzúra nem engedélyezte.

Korabeli papírkötésben.

Contemporary hardpaper.

50 000,-

Oklevelek

107. A LELESI KONVENT ÁLTAL KIBOCSÁTOTT OKLEVÉL.

Guthi Benedek eltiltja testvére, Miklós gyermekeit Bereg vármegyei birtokaik bármilyen módon való elidegenítésétől.

Papíroklevél. Kelt: Lelesz, 1536. I. 20.

Chapter of Lelesz. Document on paper, 1 page.

200 000,-

108. (HABSBURG) I. RUDOLF MAGYAR KIRÁLY (1576-1608) SAJÁTKEZŰ ALÁÍRÁSÁVAL ELLÁTOTT, LATIN NYELVŰ OKLEVELE.

Elrendeli, hogy Szabolcs vármegye tartson vizsgálatot nagylucei Dóczy Fruzsina, Tieffenbach Rudolf felső- magyarországi kapitány özvegye, valamint előző házasságából származó fia, Homonnai Drugeth György hatalmaskodásai ügyében, és küldjön erről bizonyáglevelet. A levél hivatkozik az 1600-as pozsonyi országgyűlésre, amelynek 23. törvénycikke intézkedett a fentnevezettek hatalmaskodásai ellen. A család erőszakoskodásainak több nyoma is van, így például

Szokoly Péter is panaszt tett több alkalommal miatta. Homonnai Drugeth György később Bocskai híve lett, majd katolizálása után a császár pártjára állt. A Habsburgok jelöltje volt az erdélyi fejedelemségre, de 1619-ben Bethlen Gábertől vereséget szenvedett.

Papíroklevél, restaurálva. Kívül címezéssel és papírfelzetes viaszpecséttel. Kelt: Prága, 1601. VI. 15.

Rudolph I, King of Hungary. Document in Latin. Autograph signed.

200 000,-

109. RÉVAY FERENC TURÓC VÁRMEGYEI FŐISPÁN (1622-1656) LATIN NYELVŰ LEVELE.

Válasz Körmöc városának közbenjárására, egy rudnai vámossal szembeni polgárok ellen elkövetett jogtalan feltartóztatás ügyében.

1 beírt oldal. Enyhén sérült, papírfelzetes viaszpecséttel. Kelt: Szklabinya, 1627. IX. 30.

Ferenc Révay. Letter in Latin. Autograph signed.

150 000,-

110. WESSELÉNYI FERENC (1605?-1667) FÜLEKI VÁRKAPITÁNY, KÉSŐBBI NÁDOR SAJÁTKEZŰ, LATIN NYELVŰ LEVELE.

Kéri a címzettől, hogy a városnak elküldött pontyok árát – amit addig a napig nem kapott meg – juttassák el neki.

2 levél, 1 beírt oldal, kívül címzéssel és papírfelzetes viaszpecséttel. Kelt: Fülek, 1636. X. 18.

Ferenc Wesselényi. Letter in Latin. Autograph signed.

150 000,-

111. BALLING JÁNOS (?-1645) MUNKÁCSI VÁRKAPITÁNY SAJÁTKEZŰLEG ALÁÍRT NYUGTALEVELE.

Igazolja, hogy Mozó [??] László a Kuthi András tisztartótól felvett háromszáz forintot visszafizette.

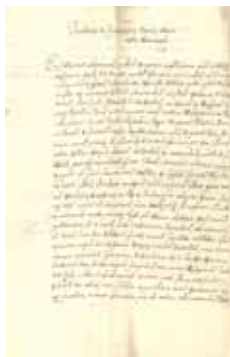
Gelsei Balling János előbb a Báthori család szolgálatában állt, majd 1613-ban Bethlen Gábor fogarasi, később munkácsi kapitánya volt. A fejedelem halála után Kemény János pártjára állt, és megakadályozta, hogy Branden-

burgi Katalin kezére kerüljön a vár. Az ő nevéhez fűződik a vár korszerű átalakítása 1629 körül. Munkács 1631-től a Rákócziak családi birtoka volt.

1 beírt oldal. Papírfelzetes viaszpecséttel. Kelt: Munkács, 1642. VII. 30.

János Balling. Acquittance in Hungarian. Autograph signed.

150 000,-

112. GALÁNTAI ESTERHÁZY DÁNIEL (1580k.-1654) ÉS LÁSZLÓ (1626-1652) GRÓFOK SAJÁTKEZŰLEG ALÁÍRT, LATIN NYELVŰ LEVELE.

Értesítik a várost, hogy Esterházy Miklós gróf, Magyarország nádora 1645. szeptember 11-én meghalt. Gyászertartására 1645. január 21-én kerül sor, a nagyszombati jezsuita templomban. Meghívják a város követeit a temetésre. Esterházy Dániel az elhunyt testvére, a család cseszneki ágának megalapítója volt. Nádorságra is jelölték. László a nádor fia, egyike a négy Esterháznak, akik a török ellen vívott vezekényi csatában elestek.

1 beírt oldal. Két papírfelzetes viaszpecséttel. Kelt: Fraknó, 1645. XI. 1.

Count Dániel and László Esterházy. Letter in Latin. Autograph signed.

200 000,-

113. PÁLFFY PÁL GRÓF (1590k.-1653) ORSZÁGBÍRÓ (KÉSŐBBI NÁDOR) SAJÁTKEZŰLEG ALÁÍRT, LATIN NYELVŰ OKLEVELE.

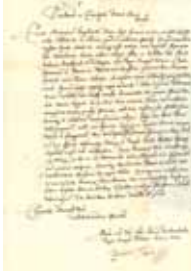
Szokolca, Körmöcbánya, Modor és Besztercebánya tiltakozik az országbíró előtt az akkor folyó pozsonyi országgyűlésen hozott, az ő jogaikat és kiváltságaikat sértő törvénycikkek ellen.

1 beírt oldal. Papírfelzetes viaszpecséttel. Kelt: Pozsony, 1647. VI. 18.

Hajtogatva.

Count Pál Pálffy. Document in Latin. Autograph signed.

150 000,-

114. THURZÓ BORBÁLA, DRASKOVICH JÁNOS NÁDOR ÖZVEGYE SAJÁTKEZÜLEG ALÁÍRT, LATIN NYELVŰ LEVELE.

Értesíti a várost, hogy férje Draskovich János gróf, Magyarország nádora 1648. augusztus 5-én meghalt. A gyászszertartásra 1649. január 21-én kerül sor, a pozsonyi Szent Márton-dómban. Meghívja a város követeit a temetésre.

1 beírt oldal. Fekete viaszpecséttel. Kelt: Óvár, 1648. XII. 1.

Borbála Thurzó. Letter in Latin. Autograph signed.

150 000,-

115. ZSOLNA VÁROS LATIN NYELVŰ BIZONYSÁGLEVELE GEORGIUS KWASNICZKA ZSOLNAI POLGÁR ÜGYÉBEN,

aki bejelentést tett a bíró és a magisztrátus előtt, hogy néhány nappal korábban eltűnt 30 aranya és 3 tallérja. Ez ügyben meghallgattak hét, általa megnevezett, a pénz eltűnésekor jelenlévő polgárt, akik vallomásuk szerint nem tudnak semmit az említett pénzről.

1 beírt oldal. Papírfelzetes viaszpecséttel. Kelt: Zsolna, 1655. II. 20. Hajtogatva.

City of Zsolna. Letter in Latin.

80 000,-

116. SOMLYAI BÁTHORI ZSÓFIA (1629-1680) II. RÁKÓCZI GYÖRGY ERDÉLYI FEJEDELEM ÖZVEGYE SAJÁTKEZÜLEG ALÁÍRT, MAGYAR NYELVŰ ESKÜVŐI MEGHÍVÓJA.

Örömmel tudatja, hogy „Szerelmes Fiunk Rakoczi Ferencz Erdélynek választott Fejedelme [...] Anyai javallásunkbol jegyzette el magának, az Méltóságos, és Nagyságos Groff Zrinyi Peter Horvát Országgi Bán Ur szerelmes haiadon Leanyat, Groff Zrinyi Ilona Aszonit”. Kéri a címzettet, hogy tisztelje meg képviselője jelenlétével az esküvőt, „Melly Lakodalmi Solemnitast az jövendő Martiusnak első napián Zboroy Kastelyunkban Makowicza vára alatt rendeltük meg lenni”.

Báthori Zsófia a család utolsó tagja volt. Férje, II. Rákóczi György miatt tért át a református vallásra. Annak halála után fiával együtt rekatolizált. Miután I. Rákóczi Ferenc belekeveredett a Wesselényi-féle összeesküvésbe, az ő

közbenjárására menekült meg a vérpadtól. Az I. Lipóttal kötött egyezség szerint négysszázezer forintot kellett fizetniük, váraikba pedig német őrséget kellett engedniük.

I. Rákóczi Ferenc és Zrínyi Ilona házasságából három gyermek született: az egyéves korában meghalt György, Julianna, valamint a későbbi II. Rákóczi Ferenc (1676). Első férje korai halála után Zrínyi Ilona hozzáment Thököly Imréhez, a kuruc felkelők vezetőjéhez.

1 beírt oldal. Szúrágta papírfelzetes viaszpecséttel. Kelt: Munkács, 1666. I. 20.

Zsófia Báthori. Letter in Hungarian. Autograph signed.

500 000,-

117. GYARMATI ÉS KÉKKŐI GRÓF BALASSA BÁLINT (1626-1684) LATIN NYELVŰ LEVELE.

Kérik a címzett várost, adják ki a levél felmutatójának Mühl nevű szolgáját, aki nagy kárt okozott neki. Balassa Bálint Hont vármegye főispánja 1664-ben kapott grófi rangot. 1665-től kékkői, 1667-től korponai főkapitány. Szerelmi költeményei a magyar barokk költészet egyik jelentős alakjává emelik.

1 beírt oldal. Kelt: Kékkő, 1670. VIII. 11.

Count Bálint Balassa. Letter in Latin. Autograph signed.

150 000,-

118. (HABSBURG) I. LIPÓT (1641-1705) NÉMET-RÓMAI CSÁSZÁR ÉS MAGYAR KIRÁLY SAJÁTKEZŰ ALÁÍRÁSÁVAL ELLÁTOTT, LATIN NYELVŰ OKLEVELE,

amelyben elrendeli, hogy a Szelepcsényi György esztergomi érsek által elrendelt egyházlátogatás során minden érintett működjön közre.

Papíroklevél, 2 levél, 3 beírt oldal. Az uralkodó mellett Pálffy Tamás kancellár és nyitrai püspök, valamint Orbán István is kézjeggyel látta el. Kelt: Bécs, 1677. VIII. 25.

Leopold I., King of Hungary. Document in Latin. Autograph signed.

150 000,-

119. ESTERHÁZY PÁL (1635-1713) NÁDOR SAJÁTKEZŰLEG ALÁÍRT, MAGYAR NYELVŰ ESKÜVŐI MEGHÍVÓLEVELE.

Tudatja a címzettel, hogy késmárki gróf Thököly István árván maradt lányát, Thököly Évát, aki „eő Fölsege akarattyal Tuttorsaghom alatt volt, ell jedzettem maghamnak örökös Hazas Tarsul kinek lakadalmi öröme napiat rendelvén ez jövő Kis Aszony Havanak huszon harmadik napjat, itt Kismartoni Varomban megh lenni”. Kéri a várost, hogy követei által „ielen lenni ne neheztellyen”.

A nádor ebben az évben vesztette el első feleségét. Mivel a nála 24 évvel fiatalabb menyasszony Thököly Imre húga volt, a házassághoz az uralkodó engedélye kellett. A házassággal az Esterházyaké lett a Felvidék keleti részén elterülő Thököly-birtokok nagy része.

1 beírt oldal. Papírfelzetes viaszpecséttel. Kelt: Kismarton, 1682.

Pál Esterházy, Palatine. Letter in Hungarian. Autograph signed.

200 000,-

120. HADIK ANDRÁS GRÓF (1710-1790) ALTÁBORNAGY, AZ UDVARI HADITANÁCS ELNÖKE ÁLTAL SAJÁTKEZŰLEG ALÁÍRT, NÉMET NYELVŰ LEVÉL.

Tudomásul veszi a csehországi (prágai) főhadparancsnokság május 17-i jelentését a Mecklenburg herceg, vezérőrnagy kintlévőségeivel kapcsolatban tett rendelkezéséről, a szolgálatból kilépett Wollminger lovassági százados anyagi ügyeivel és adósságaival kapcsolatban pedig újabb felterjesztést kér.

1 beírt oldal. Kelt: Bécs, 1780. V. 27.

Hajtogatva.

András Hadik, Lieutenant General. Letter signed, 1 page, disposing of a certain sum of money.

120 000,-

121. PETŐFI SÁNDOR:

A helység kalapácsa.

Budán, 1844. Magyar Kir. Egyetem betűivel. 68+ (4)p. Első kiadás.

A szerző első nyomtatásban megjelent önálló műve. Komikus eposz, amely a romantika kedvelt műfaját (egyesek szerint Vörösmarty „Zalán futása” című munkáját) parodizálja.

A mű keletkezése:

A költő 1844 augusztusában-szeptember elején írta meg, szeptember 14-én már a budai cenzor előtt volt a kézirat. Megszületésében feltehetően közrejátszott a Kisfaludy Társaság 1844 elején kiírt pályázata: „Adassék elő, milyennek kellene a korszerű eposznak lennie?”. Zilahy Károly (a költő életrajzírója) szerint Vahot Imre biztatására kezdett hozzá megírásához Petőfi, de a kész mű nem nyerte el

annak tetszését, így a kiadás jogát Geibel Károlynak adta el a költő.

A kiadás:

A cenzori vizsgálaton átesett kéziratot Geibel azonnal nyomdába adta, hogy a november elején tartott vásáron már árulni tudja. Október 25-e körül el is hagyta a sajtót, a Pesti Divatlap október 27-i száma már hírt is ad megjelenéséről. A példányszámról nem maradt fenn feljegyzés, a füzet ára 36 pengő krajcár volt. A kiadvány egyik különlegességét adja, hogy Orlai Petrich Soma, Petőfi barátja visszaemlékezése szerint a borítórাজokat maga Petőfi készítette. Az első borítón a IV. ének egyik jelenete látható (Márta asszony megragadja férje, a kántor haját, hogy elvonszolja a verekedés színhelyéről), a hátsó rajza pedig a III. énekből azt a részt ábrázolja, amikor a főhős benyit a kocsmába, ahol a kántor éppen térden állva vall szerelmet Erzsók asszonynak. A könyvmotok (hasonlóan a János vitéz borítóihoz) Grimm Vince pesti műhelyében készültek.

A mű fogadtatása:

A kritikusok nagy része értetlenül és ellenségesen reagált a költeményre. Ennél is fontosabb azonban, hogy az olvasók körében sem talált túl lelkes fogadtatásra. Ezt mutatja az is, hogy a terjesztőknél még évek múlva is voltak belőle darabok, maga Geibel pedig az 1847-ben megjelent Petőfi összes költeményei (lásd 123. tételünket) „pótléka”-ként kínálta a vásárlóknak.

A kötet a legnagyobb könyvritkaságok közé tartozik, a szerző által rajzolt, eredeti borítókkal rendelkező példánya pedig méltán tartozhat a magyar könyvgyűjtők legnagyobb álmai közé.

Rajzos, könyvmotú, kiadói papírborítóban. Körülvágtatlan példány.

One of the rarest Hungarian first editions. Original illustrated paper.

Szűry: 3609.

800 000,-

122. PETŐFI SÁNDOR:

A hóhér kötele

Pest, 1846. Hartleben Konrád Adolf. 155p. Első kiadás.

A mű a szerző egyetlen – az ítések szerint nem túl sikerült – regénye. Petőfi 1846 tavaszán Szalkszentmártonban írta a művet, ahol szülei fogadót és mészárszéket béreltek. Ezt az időszakot nevezi az irodalomtörténet-írás a költő válságkorszakának.

Kopott aranyozású, korabeli félvászon-kötésben.

Contemporary half cloth. Spine slightly worn.

Szűry: 3610.

300 000,-

123. PETŐFI SÁNDOR:

-- összes költeményei egy kötetben.

Pest, 1847. Emich Gusztáv (Beimel ny.) 1t. + (4) + 537 + (7)p. A költőt ábrázoló acélmetszetű címképet Barabás Miklós rajza alapján Tyroler készítette.

A költő műveinek első gyűjteményes kiadása. A Vörösmartynak ajánlott kötet 1847. március 15-én jelent meg 3000 példányban, amely néhány hónap alatt elfogyott. Petőfi 500 pengőt kapott érte, de a nagy sikert látva Emich 1500 pengőért megvette a kiadás mindenkori jogát. A költő előszót is írt a kötethez, amelyben válaszolt az őt ért kritikákra. Ez – feltehetően a jóindulatú cenzor tanácsára – nem került bele a kötetbe, helyette a „Szabadság, szerelem...” közismert hat sora olvasható mottóként a mű elején.

Díszesen aranyozott gerincű, korabeli félbőr-kötésben.

Contemporary half leather. Spine richly gilt.

Szűry: 3622.

100 000,-

124. JAMES, (GEORG PAYNE RAINSFORD) GYÖRGY:

Robin Hood. Angol regény. Fordította Petőfi. I-II. rész [egybekötve].

Pest, 1844. Hartleben. 240+285p. Első kiadás. A két sorozatcímlap hiányzik. (Külföldi Regénytár. XXII-XXIII.)

A híres regény első magyar fordítása. A költő Nagy Ignác megbízásából ültette át magyarra németből.

Enyhén viseltes, korabeli papírkötésben.

Slightly damaged contemporary hardpaper.

Szűry: 0; Borda: 1460.

80 000,-

155. tétel

Tokaj-hegyaljai album

Ponyvakiadások

125. (FAZEKAS MIHÁLY):

Ludas Matyi. Egy Eredeti Magyar Rege Négy Levonásban.

H.n., 1815. ny.n. (16)p.

Az első kiadással azonos évben megjelent ponyvakiadás. A magyar könyv- és irodalomtörténet legendássá vált darabja, egyben a legritkább magyar könyvek egyike.

Fazekas Mihály (1766-1828) a debreceni református kollégium diákja volt, majd a teológiai akadémián tanult. Ezt otthagyva beállt katonának, majd rangjáról lemondva visszavonultan gazdálkodott szülővárosában. 1806-tól aktívan bekapcsolódott Debrecen közéletébe, városi pénztáros és a polgárkatonaság kapitánya volt. Baráti köréhez tartozott Csokonai és Földi János is. Fő művét, a Ludas Matyit 1804-ben írta, majd elküldte Kazinczynak bírálatra, ahonnan „jó tanácsokkal és intésekkel jött vissza 1805-ben...”. Kiadására nem gondolt (figyelmezt a Fűvészkönyv összeállítása kötötte le), de kéziratos másolatokban így is terjedt a mű. Egy ilyen jutott el a Bécsben tanuló Kerekes Ferenchez (a debreceni kollégium későbbi professzorához, neves matematikus-polihisztorhoz), aki a szerző személyét nem ismerve adta ki 1815 őszén Bécsben. Fazekas november 24-én kelt levelében tiltakozott a tudta és beleegyezése nélküli megjelentetés ellen. Azt írta Kerekesnek, hogy az 1804-es változatot még nyersnek és publikálásra alkalmatlannak érezte, ezért 1814-ben átdolgozta a művet. Arra kérte a címezett, hogy az új szöveget „amint ujjaszültem... bocsássá ki... másodsor, s ha hasznát látja, többször is, de nagyobb betűkkel.” A szerző az 1817-ben napvilágot látott kiadáson sem tüntette fel nevét (csupán monogramja olvasható), ezért a kortársak nem is tudtak róla. Halálakor a nekrológok sem említették, csupán a Fűvészkönyvet méltatták. Furcsa, hogy Kazinczy – talán elfeledve azt, hogy tíz évvel korábban olvasta, sőt észrevételeit is közölte a szerzővel – Pethe Ferencet „gyanúsította meg” a szerzőséggel, a műben személye elleni támadást véelve felfedezni. A kiadástörténetet még izgalmasabbá teszi az 1815-ös ponyvakiadás, amelyet Kozocsa Sándor fedezett fel és ismertetett a Magyar Könyvszemle 1938-as évfolyamában. Ez – néhány jelentéktelen eltérést nem számítva – követi a Kerekes-féle szöveget, de helyesírásban és nyomdatechnikában különbözik attól. Kisebb formátumban, hely megjelölése nélkül jelent meg. Kozocsa idézi id. Szinnyei Józsefet, aki szerint az „első kiadás rendkívül nagy ritkaság, úgyhogy Toldy sem ismerte, gyűjteményemben meg van.” Szinnyei ebben tévedett, hiszen amint a bibliográfus megállapította, a ponyvakiadás egyetlen ismert darabja volt a birtokában. A költő műveinek 1955-ben megjelent kritikai kiadása is csak erről a példányról tudott, amelyet az Akadémia könyvtárában őriznek (az első kiadásból négy darabról tudtak ekkor). Árverésen – természetesen – még soha nem bukkant fel. Korabeli papírborítóban.

Contemporary paper.

Szűry: 0

600 000,-

126. (FAZEKAS MIHÁLY):

Ludas Matyi. Egy ereti [sic!] magyar rege négy levonásban.

Debreczenben, 1861. Okolicsányi és Társa ny. 24p.

A Kerekes-féle, 1815-ös első kiadás szövegét követő, ritka ponyvakiadás. A végén „A megcsalott férj” című humoros székely népballadával.

Korabeli félvászon-kötésben.

Contemporary half cloth.

Szűry: 1327.

30 000,-

127. A' KÉT HÍRES ZSIVÁNYOK' ZÖLD MARTZI, BETSKEREKI, 'S EGYÉBB TÁRSAI ÉLETÉNEK RÖVID LE-ÍRÁSA. EGY VERS SZERZŐ ÁLTAL.

H.n., é.n. ny.n. 8p. A címlapon két betyár alakját ábrázoló fametszettel.

A ponyvairodalom kedvelt hősei voltak a betyárok. Ezek közül az egyik leghíresebb volt a Nagykunságon tevékenykedő Zöld Marci. Alakja többeket meghihletett. Szerepel Jókainál is, Petőfi pedig drámát (bár ezt elégette) és verset is írt róla. 1816 végén fogták el és akasztották fel, és a következő évben már megjelent története a vásári ponyvákon. A szerző kilétét homály fedi.

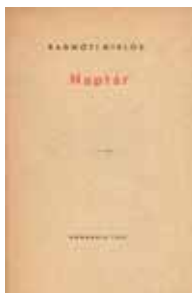
Korabeli papírborítóban.

Contemporary paper.

Szűry: 0; Pogány: 98-105. old.

40 000,-

Radnóti Miklós 1909-2009

128. RADNÓTI MIKLÓS:

Naptár

(Bp.), 1942. Hungária. (12)p. Első kiadás.

A költő legritkább kötete. A Hungária nyomda újévi kiadványként jelentette meg. A Napló 1941. Szilveszter napján kelt bejegyzésében ez áll: „Tegnap elkészült a Naptár c. kis füzetem, a Hungária adta ki, újévi ajándéku küldi szét. Gyönyörű lett. Így a 12 kis vers is jobban tetszik. Hiába, fontos a »tálalás«,„

Zsinórral átfűzött, kiadói papírborítóban.

The rarest book of the poet. Original paper.

150 000,-

129. RADNÓTI MIKLÓS:

Tajtékos ég. Versek.

(Bp., 1946.) Révai. 114+ (3)p. Postumus első kiadás.

Kiadói félvászon-kötésben, eredeti védőborítóval.

Original half cloth in original cover.

10 000,-

130. RADNÓTI MIKLÓS (1909-1944) KÖLTŐ, MŰFORDÍTÓ „HAJNALTÓL ÉJFÉLIG /ISTENHEGYI JEGYZETEK/” CÍMŰ VERSCIKLUSÁNAK GÉPIRATA.

Az első oldal tetején a költő autográf ajánlásával: „[Boldizsár] Ivánnak barátsággal Miklós 1938. szeptember 20.”

A versek az abban az évben kiadott „Meredek út” című kötetben láttak először napvilágot. A szöveg megegyezik az ott megjelenttel.

4 gépelt oldal. Az első levél alsó sarka letépvé, szöveghiány nincs.

Miklós Radnóti, poet. Typescript inscribed by the author.

350 000,-

131. RATIO EDUCATIONIS PUBLICAE TOTIUSQUE REI LITERARIAE PER REGNUM HUNGARIAE ET PROVINCIAS EIDEM ADNEXAS. TOMUS I [UNICUS].

Vindobonae, 1777. Typis Joan. Thom. Trattner. (8)+496p.+IV kihajt. mell. A címlapon rézmetszetű vignetta a koronás címerrel. Első kiadás.

A magyar pedagógia történetének talán legfontosabb állomása Mária Terézia 1777. augusztus 22-én kibocsátott tanügyi rendelete, melyben az egész magyar oktatási rendszer átfogó szabályozására tesz kísérletet. A királynő Ürményi Józsefet bízta meg a feladattal, aki Tersztyánszky Dániellel, Makó Pállal és Kollár Ádámmal készítette el a tervezetet. A felvilágosodás szellemében fogant rendelkezés az állam által irányított közoktatásügyi igazgatást és egységes felépítésű iskolarendszert létesít,

állami felügyelet alá helyezi az egyházi iskolákat, a tantervbe közhasznú tárgyakat vétet be, és gyakorlatiasabb oktatási módszereket vezet be. Második kiadása 1806-ban látott napvilágot. Nagyon ritka, becses darab.

Korabeli félbőr-kötésben.

Contemporary half leather.

40 000,-

Régi Magyar Könyvtár

132. AGENDARIUS. LIBER CONTINENS RITUS ET CAEREMONIAS, QUIBUS IN ADMINISTRANDIS SACRAMENTIS, BENEDICTIONIBUS, ET ALIJS QUIBUSDAM ECCLESIASTICIS FUNCTIONIBUS, PAROCHI, ET ALII CURATI, IN DIOECESI ET PROVINCIA STRIGONIENSI UTUNTUR.

Timaviae, 1583. (typ. Telegdi.) (8)+219p.

Az első magyar szöveget is tartalmazó, Magyarországon készült katolikus szertartáskönyv. A kötet Oláh Miklós Bécsben 1560-ban megjelentetett Ordo et ritus-ának Telegdi Miklós esztergomi érseki helynök utasítására átdolgozott és bővített kiadása. Az esztergomi egyháztartomány számára rendelt, misén kívüli szertartások latin szövegeit tartalmazza, amelyek mellé a jelenlevőkhöz intézendő intelmeket, gyónási utasítást, az esketési, keresztelési formulát, temetési beszédeket, stb. magyarul is közölték.

A nyomda:

A nagyszombati tipográfia az első hazai katolikus nyomda, amelyet Telegdi az országban működő egyöntetűen protestáns műhelyek egyeduralmának ellensúlyozására hozott létre. 1577-ben vásárolta meg a felosztatott bécsi jezsuiták használatlanul heverő készletét. Sajtóját a török előretörése miatt, az esztergomi érsekség székhelyévé vált Nagyszombatban, saját házában állította fel, és a következő évben már meg is jelent annak első terméke. A nyomda első nagyszabású kiadványa a Telegdi-féle postillák második kötete volt, amelyhez a nyomdakészletet jelentősen bővítették. Telegdi 1586-ban bekövetkezett halála után a nyomdát a jezsuiták megpróbálták visszaszerezni. A vitát végül Rudolf császár úgy zárta le a következő évben, hogy a továbbiakban a tipográfiát az esztergomi káptalan őrizze és használja, utolsó kiadványa 1609-ben hagyta el a sajtót.

Példányunk érdekessége, hogy korabeli, kéziratos lapszéli és önálló lapként befűzött latin jegyzeteket tartalmaz, valamint a keresztelési szertartás egy részének német szövegét is hozzáfűzték.

XIX. századi, enyhén kopott félbőr-kötésben.

19th century half leather. Spine slightly worn.

RMNy 528.; RMK I 204.; RMK II 178.

1 200 000,-

133. AGENDARIUS. LIBER CONTINENS RITUS ET CAEREMONIAS, QUIBUS IN ADMINISTRANDIS SACRAMENTIS, BENEDICTIONIBUS, ET ALIJS QUIBUSDAM ECCLESIASTICIS FUNCTIONIBUS, PAROCHI, ET ALII CURATI, IN DIOECESI ET PROVINCIA STRIGONIENSI UTUNTUR ... SECUNDARIO IMPRESSUS

Tirnaviae, 1596. (typ. capituli). (8) + 227p.

A katolikus szertartáskönyv második kiadása, amelyet itt még egy magyar „Temetéskor való praedikatio”-val egészítettek ki. A kiadványnak két változata ismert, az egyik címe – miként példányunkban is – a „secundario impressus”, a „B” variánsé „novo impressus” szavakkal végződik.

A kötetet korbeltulajdonosa 1599-től kezdve bőséges, főleg családi jellegű,

magyar nyelvű bejegyzésekkel látta el.

Korabeli, restaurált, vaknyomásos bőrkötésben.

Restored contemporary leather.

RMNy 781.; RMK I 284.; RMK II 263.

1 000 000,-

134. (GYÖNGYÖSI JÁNOS):

Vellus aureum beatificandae animae

Leutschoviae, 1665. typis Samuelis Brever. (120)p.

Hozzáköteve:

Praeparatio ad missam, quae dicitur accessus altaris.

(Lőcse, 1665. Brever ny.) (62)p.

A ferences szerző munkájának belső címlapokkal tagolt fő része először hat regulát ajánl az elmélkedésre készülő olvasó figyelmébe és azok megerősítésére ad tanácsokat. Majd a lelkiismeretvizsgálat négy regulája, a prédikációkészítés szabályai, és ájtatos imádságok olvashatók. A mű ugyanebben az évben magyarul is napvilágot látott, azonban míg ennek ajánlása Wesselényi Ferenc nádorhoz szól, azt feleségéhez, a

„Murányi Vénuszhoz”, Széchy Máriaéhoz címezték. A fennmaradt nyugta szerint Samuel Brewer a könyv kinyomatásáért 1666. január 2-án Szabó Mártontól, a nádor tiszttartójától 138.50 florenumot, a szerző pedig a kötetésért 4 imperales-t, „saját szükségére” 4 forintot kapott.

A második mű előkészítő imádságokat tartalmaz a misére induló hívek számára. Rendkívül ritka, tudomásunk szerint hazai közgyűjteményben nem található példánya, egyetlen ismert darabját Túróc-szentmártonban őrzik.

Mindkét nyomtatvány minden egyes lapját körzetekből összeállított keret övezi, utolsó lapjaikat pedig egy-egy – ugyancsak körzetekből összeállított – egészoldalas kereszt díszíti.

Korabeli pergamenkötésben.

Contemporary vellum.

RMK II 1051.; Caplovic: 1152.

150 000,-

135. (PÁZMÁNY PÉTER) PAZMANY, PETRUS:

Acta et decreta synodi dioecesanæ, Strigoniensis. Autoritate illustrissimi ac reverendissimi Domini, --.

(Pottendorf), 1667. (Hieronymus Verdussen.) (2)+155+(3)p.

A tridenti zsinat határozatainak végrehajtására és a magyarországi ellenreformáció megszervezésére Pázmány Péter által Esztergomban összehívott katolikus zsinat határozatai. A kötet a zsinati aktákon kívül Pázmány dolgozatait, valamint az első magyarországi kolostorjegyzéket is tartalmazza. A nyomtatási hely feltüntetése nélkül kiadott művet Szabó Károly nagyszombati nyomtatványként vette fel bibliográfiájába. A betűtípusok vizsgálatával azonban Borsa Gedeon megállapította, hogy valójában Nádasdy Ferenc csupán néhány évig működő „udvari nyomdájában”, Pottendorban került ki a sajtó alól. Nádasdy 1665-ben vásárolta meg az Alsó-ausztriai birtokot. Itteni kastélyát nemcsak műkincsekkel és gazdag könyvtárral, de nyomdával is berendezte, mely mindössze 1666-tól 1669-ig működött. Az 1666-67-ben itt nyomtatott művek egyike sem tünteti fel a kiadás helyét.

Korabeli papírkötésben. A gerince hiányzik.

Contemporary hardpaper. Spine missing.

RMK II 1109.

60 000,-

136. PÁZMÁNY PÉTER:

Hodoegus. Igazságra-vezerlő kalauz, mellyet irt, es most sok helyen jobbitván kibocsátott, cardinal --.

Posonban, 1637. (typ. Soc. Jesu.) XII+1073+(7)p. Harmadik kiadás.

Az RMNy két változatát ismeri. Pédányunk a ritkább B variáns egy darabja. Ennek címlapja és utolsó levele V. Ecsedy Judit megállapítása szerint 1735 körül készülhetett Nagyszombatban. A példányok egy része feltehetően megmaradt, és az idők folyamán az első és utolsó levelek tönkremehettek. A címlap alján itt „Tálátatik Nagy-Szombatban” olvasható, az utolsó levélen pedig a szöveg alatt és fölött is „IHS” feliratú könyvdísz áll.

Enyhén sérült gerincű, kopottas, korabeli bőrkötésben.

Contemporary leather. Spine slightly damaged.

RMNy 1697.; RMK I 673.; Borda: 6441.

150 000,-

137. PERESZLENYI, (PÁL) PAULUS:

Grammatica linguae Ungaricae

Tyrnaviae, 1682. Typis Academicis, Matthias Srnensky. (7)+167+(1)p.

A második teljes, szintaxist is tartalmazó magyar nyelvtankönyv első kiadása. Közvetlenül kimutatható benne Szenczi Molnár Albert munkájának hatása. Emellett ez a nyelvtan a magyar katolikus grammatikairodalom kiemelkedő darabja, amely összefoglalja a katolikus helyesírás elveit és gyakorlatát. A katolikus helyesírást (amely Káldi Györgytől eredeztethető, és amelyet Pázmány Péter is szentesített) valójában Pereszlenyi foglalta össze és emelte grammatikai rangra korának magas színvonalú és hatásos nyelvtanában, amely a későbbiekben, a szerző halála után két

újabb kiadást is megért. A jezsuita iskolákban tankönyvként használták.

Korabeli, enyhén kopott félpergamen-kötésben.

Contemporary worn half vellum.

RMK I 1511.

40 000,-

138. [RÁDAY PÁL] VERACIUS CONSTANTIUS:

Animadversiones apologiacae, Quas In Caesareum super Puncta Pacis Statuum & Ordinum Regni Hungariae pro Libertate Confoederatorum datum Responsum syncere notavit, Orbique Christiano manifestare voluit -- Miles Hungarus (Lőcse), 1706. (Brewer ny.) (72)p.

A Rákóczi-szabadságharc egyik legfontosabb politikai röpirata. Szerzője azt próbálja bizonyítani – elsősorban a közvetítő hatalmak felé, hogy a nagyszombati tárgyalások meghiúsulása nem a magyar fél hibájából történt. Az álnév mögött sokáig Vay Ábrahámot gyanították, de felmerült Vay Ádám neve is.

A Rákóczi megbízottai és az osztrákok közötti béketárgyalások – angol és holland közvetítéssel – már 1705 októberében megkezdődtek. A hosszúra nyúlt egyezkedés során Rákóczinak német birodalmi fejedelemséget is felajánlottak, de végül 1706. VI. 22-én a béketanácskozás eredménytelenül feloszlott. A bécsi udvar ezt követően több nyelven (latinul, németül és franciául) kiadta a béketárgyalások anyagát, a kurucok követeléseit és az erre adott osztrák válaszokat. A császári propaganda ellensúlyozása volt a célja ennek az emlékiratnak, amely nyilván a fejedelem közvetlen felkérése nyomán (talán személyes közreműködésével) született meg.

Restaurált gerincű, korabeli félbőr-kötésben.

Restored contemporary half leather.

RMK II 2280.

150 000,-

139. SZENCZI MOLNÁR ALBERT:

Lexicon Latino-Graeco-Ungaricum... Item Dictionarium Ungarico-Latinum... Adjecti sunt... indices chorographici et chronologici studiosis utiles... Item Syllecta scholastica clarorum Virorum...

Heidelbergae, 1621. Typ. viduae... Geyderi, Imp. hered. Wecheliorum. (16) + 1029 + 368 + (4) + 44 + 63 + (1)p.

Kiadói colligatum. Az erdélyi polihisztor első jelentős műve a latin szótár, amely először 1604-ben, majd göröggel kibővítve 1611-ben jelent meg. A szótárrészt ebben a kiadásban újabb szócímekkel, bővebb magyarázatokkal egészítette ki. Az egyes részek önálló belső címlappal rendelkeznek. A második rész (Dictionarium Ungarico-Latinum) végén Magyarország és Erdély közigazgatási felosztása és a magyarországi uralkodók, a római pápák és a török szultánok felsorolása található. A harmadik rész (Syllecta scholastica) oktatási módszertani kézikönyv, a negyedik (Institutio juventutis) – ezt a részt a főcímlap nem említi – alsópfalzi iskolai rendtartás és tanmenet. Ez utóbbi kettőt önállóan is forgalmazták.

Korabeli, viseltes bőrkötésben, gerincén kisebb hiánnyal. Címlapja enyhén foltos.

Damaged contemporary leather. Foxing on title page.

RMNy 1239.; RMK I 513.; RMK III 1330.

150 000,-

140. (ZSÁMBOKY JÁNOS) SAMBUCUS, JOANNES:

Emblemata, cum aliquot nummis antiqui operis, -- Tirnaviensis Pannonii Antverpiae, 1564. Christophorus Plantinus. 240p.

Zsámboky talán legszebb, legjelentősebb munkájának első kiadása.

A szerző:

Zsámboky János (1531-1584) Európa-szerte ismert magyar költő, filológus, történész, reneszánsz polihisztor. Számos külföldi tanulmányútját követően Bécsben telepedett le, mint Miksa császár udvari történetírója, orvosa. Háza a nemzetközi tudósvilág találkozóhelye, ő maga az európai humanista közösség megbecsült tagja lett. Nemzetközileg is csodált több mint 3000 kötetes, hiteles kéziratokban gazdag könyvtárára alapozva számos klasszikus mű filológiailag pontos szövegkiadását gondozta, kiadatlan auktorokat publikált. A hazai művelődéstörténet több fontos állomása fűződik nevéhez: így például az első teljes Bonfini-kiadás, Werbőczy Tripartitumának, valamint egy teljességre törekvő Janus Pannonius-kiadásnak sajtó alá rendezése, továbbá Magyar-

ország térképének, és az első magyar orvostörténeti kiadványnak az elkészítése. Külföldi kortársai között elsősorban az emblemata révén, költőként vált ismertté és elismertté, a műfaj legkiválóbbjai között tartották számon.

A műfaj:

Megteremtőjének az itáliai Andreas Alciatit tartják, ő egészítette ki az embléma lényegét alkotó szimbolikus képet és a hozzá fűzött jelmondatot, jeligét (lemmat), a kép rejtett vonatkozásait magyarázó, valamilyen erkölcsi tanulságot, szentenciát, bölcs intelmet megfogalmazó verses szöveggel, epigrammával.

A mű:

Zsámboky rendkívüli műveltsége, tájékozottsága és a versírói tehetsége révén a műfaj adta lehetőségeket költőtársainál szellemesebben, igényesebben, magasabb színvonalon használta ki. Nála a kiindulás általában valamilyen állapotpélda, vagy az antik mitológia, történelem egy jelenete, és azután erre a konkrét forrásra építi az általános tanulságot. Emblémáit külföldi tartózkodása alatt írta, művét 1563 végén fejezte be a flandriai Gent városában. A kötetben 167 embléma jelent meg. Közülük többet megnevezett jeles férfiaknak ajánlott: így apjának, Zsámboky Péternek, Oláh Miklós esztergomi érseknek, Istvánffy Miklósnak, a neves humanisták közül önálló emblémát kapott Camerarius, Carolus Clusius, Paulus Manutius, Wolfgangus Lazius, és a kötet nyomdása, Plantin is. Egy hazafias tárgyú emblémát „Ad principes Ungariae” címzett, egyet pedig saját magához.

Zsámboky a híres antwerpeni nyomdászt Christoph Plantint kereste fel, hogy kinyomtattassa munkáját.

A remekművű metszeteket a nyomda számára dolgozó flamand és francia mesterek készítették.

A kötet függelékében Zsámboky saját gyűjteményéből válogatott 46 darab különleges érme képét közölte.

Ajánlását Jean Grolier-hez intézte, mivel több ritka darabját tőle szerezte.

A mű népszerűségére jellemző, hogy öt kiadást ért meg, holland és francia nyelven is napvilágot látott.

A francia kiadás előszavában Plantin a Biblia után következő legfontosabb tanító munkának nevezte.

Emblémái nagy hatással voltak a hasonló kortárs művekre, a kutatók szerint kimutatható, hogy még Shakespeare is merített gondolataiból.

XX. század eleji, aranyozott, bordázott gerincű bőrkötésben, márványozott előzéklapokkal, arany-metszéssel.

First edition in 20th century leather. Inner edges gilt, with marbled endpapers.

RMK III 526.; Apponyi 380.; Landwehr 590.

800 000,-

141. VEGETIUS, PUBLIUS:

Mulomedicina. Ex trib. vetustiss. Codd. varietate adiecta: unde infiniti loci addi et expurgari a quovis poterunt, usu magno publico. Opera Ioan. Sambuci Pannonii.

Basileae, 1574. per Petrum Pernam. (12) + 196p.

Első kiadás. A legelső hazai vonatkozású állatorvosi munka, egyúttal a nemzetközi lóorvoslás fontos mérföldköve.

Az „állatorvos-tudomány Galenosá”-nak is nevezett, a Kr. u. IV. század végén élt római hadászati és állatorvosi szakíró munkája az ókori állatorvos-tudomány nagy összefoglalása. Eredetileg a katonai állatorvoslás, azaz a római hadsereg ló- és öszvérállománya gondozásának segítésére állította össze. Első könyve az állatbetegségek általános tünettanát, a második a lovak és az öszvérek leggyakoribb betegségeit, a harmadik könyv a szarvasmarhák betegségeit, a negyedik az állatanatómiát, a lófajtákat és a szükséges gyógyszerek elkészítését ismerteti. Anatómiai ismeretei pontatlanok, kiemelendő azonban, hogy ő közül egyedül, személyes tapasztalatai alapján alapos és pontos leírást a hunok lovairól. A szerző munkájával gyakorlati célokot kívánt szolgálni, ezért ismereteit korának köznyelvén adta elő, hogy a tudósok és az állattenyésztők egyaránt megértsék.

Vegetius állatorvosi kézíratait mindaddig elveszettnek hitték, amíg a XVI. században egy angol könyvgyűjtő Magyarországról – egyes feltételezések szerint a Corvina könyvtár megmaradt darabjai közül – megszerezte hiteles kézirat szövegét. Ez alapján első alkalommal nyomtatásban 1528-ban jelent meg Bázélben, azonban annyira hibásan, hogy szinte használhatatlan volt. Ismeretes, hogy Zsámboky gondosan gyűjtött és válogatott saját könyvtárára, európai humanista kapcsolataira támaszkodva klasszikus irodalmi és tudományos művek pontos szövegeit kívánta létrehozni és megjelentetni. Ez esetben azonban munkájának fontos hadászati jelentősége is volt. Mint II. Miksa udvari orvosának, történetírójának és tanácsosának feladata volt a fenyegető török veszedelem közepette, a császári hadsereg katonalovai egészségügyének megszervezése, betegségeik felismerése, valamint a gyógykezelésére vonatkozó ismeretek összeállítása a császári udvari főlovászmester, a lovasság főparancsnoka számára. Erre a célra kitűnően megfelelt Vegetius munkája, amelyet a források szerint már a fekete sereg lovasságánál is használtak.

Aranyozott gerincű, XIX. századi félpergamén-kötésben. Szép példány.

Rare first edition in 19th century half vellum.

RMK III 639.; Apponyi: 461.; VD 16 V 469.

400 000,-

142. SLÖTZER, (AUGUST LUDWIG) AUGUSZTUSZ LAJOS:

A' világ történeteinek tudományára való készület. Irta gyermekek számára --. Magyarra fordította Németh László.

Sopronyban, 1795. Szisz Klára ny. (4) + 81 + (1)p.

Későbbi félvászon-kötésben.

Later half cloth.

25 000,-

Szabadkőművesség

143. AZ EGYIPTOMI NEMZETI NAGYPÁHOLY KÉTNYELVŰ (OLASZ-ARAB) DÍSZOKLEVELE,

amely szerint William Bembo [??] a páholyban mester fokra lépett. Két aláírással és enyhén sérült, papírfelzetes viaszpecséttel. Kelt: Kairo, 1904. X. 5. Enyhén sérült darab. Papírcsíkokkal egy kartonlapra ragasztva. Mérete: 480 x 310 mm.

Freemasonry document in Italian and Arabic.

30 000,-

144. A SKÓT RÍTUSÚ CORVIN MÁTYÁS PÁHOLY DÍSZOKLEVELE,

amely szerint Kain Dávidot, a Haladás páholy tagját lovagnak avatják fel. A Corvin Mátyás páholy volt az első magyar skót rítusú páholy. Alapítója és első főmestere Türr István volt. A Haladás páholy Kassán alakult 1870-ben. A nyomtatott szöveg szabadkőműves jelképekkel gazdagon díszített, dekoratív keretben áll. A lapot Párizsban nyomtatták.

Papíroklevél. Schneider Antal főmester és további két vezető sajátkezű aláírásával. A hátoldalon Joannovics György, a Magyarországi Nagyorien páholy első nagymestere és további három személy hitelesítő aláírásával és bélyegzőkkel. Kelt: Pest, 1871. VI. 18.

Mérete: 370 x 540 mm.

Freemasonry document in Hungarian.

60 000,-

145. A ZSILVÖLGY PÁHOLY DÍSZOKLEVELE KOVÁCS SÁNDOR RÉSZÉRE,

amely szerint a Könyves Kálmán páholy mester tagját a Zsilvölgy páholy fejlesztése körül szerzett érdemeiért tiszteletbeli taggá választják.

Schreiner József főmester és további négy vezető sajátkezű aláírásával. A viaszpecsét piros zsinórját a díszkötés gerincén átbújtatták. Kelt: Petrozsény, 1911. III. 13.

Az oklevél művészettörténeti jelentőségét Félegyházy Gyula – a magyar szecesszió legnagyobb mestereihez méltó – gyönyörű díszítése adja. A szöveget alul és felül az 1910-es évekre jellemző, stilizált, geometrizáló növényi ornamentika díszíti. Kétoldalt keleties növény-motívumokkal és szabadkőműves jelképekkel díszített drapéria keretezi.

Díszesen aranyozott bőrkötésben, papírdobozban.

Freemasonry document in Hungarian. Richly gilt contemporary leather in hardpaper case.

200 000,-

146. SZÁDLER JÓZSEF:

A' Magyar Plánták' szárított gyűjteménye. Hetedik Kötet. Oeconomiai- és technologiai Plánták. IV.

(Pest), 1824. (Petrócai Trattner Mátyás ny.) 25t.

A táblákon szárított növények találhatók, alattuk kis fametszetű keretdíszes címkékkel. Ezekon a növények latin neve olvasható. A szerző orvos, a pesti egyetem professzora volt. Ez az első ilyen hazai gyűjtemény. Feltehetően 14 füzete jelent meg 1823 és 1830 között (feljegyzések szerint a XIX. század közepén ennyi volt a debreceni kollégium könyvtárában). Az első hét kötet után Szádlér kiadott egy szöveges részt „Magyarázat a' magyar plánták' gyűjteményéhez” címmel. Ebben részletesen leírta, hogy mi vezette a mű kiadására. Kiderül, hogy legalább kétszer nyolc kötetesre tervezte a sorozatot. A kiadványt Szádlér már jellegénél fogva sem adhatta ki túl nagy példányszámban. Sérülékenységük miatt a majd' 200 év alatt a darabok nagy része nyilván megsemmisült, de legalábbis valamilyen mértékben sérült.

Szalaggal megköthető, aranyozott, kiadói papírkötésben. Aranymetszéssel díszítve. Az első tábla közepén nyomtatott címkével.

Gilt original hardpaper. Inner edges gilt.

90 000,-

Széchenyi István gróf és kora

147. B(ETHLEN) D(OMOKOS), I(KTÁRI) GR(ÓF):

A' nemzeti jól-létről

Bétsben, 1831. Nemes Haykul Antal Betűivel. 95p.

A szerző a Bethlen család iktári ágának utolsó tagja volt. Műve a magyar közgazdasági irodalom Széchenyi Hitelével fémjelzett hőskorának egyik, kissé elfeledett darabja. Javított, kiadói papírborítóban. Körülvágatlan példány.

Restored original paper. Uncut.

30 000,-

148. EÖTVÖS JÓZSEF, B(ÁRÓ):

Reform

Lipcse, 1846. Köhler Károly Ferencznél. (6)+297+(1)p. Első kiadás.

Az 1840-es években Eötvös Batthyány Lajos és Teleki László mellett a főrendi ellenzék egyik vezére volt. Széchenyi és Kossuth vitájában az utóbbi pártjára állt („Kelet népe és Pesti Hírlap”). Amikor a Pesti Hírlap főszerkesztője barátja, Szalay László lett, itt jelentette meg a parlamentáris kormányzás mellett érvelő cikksorozatát. Ezeket foglalta egybe önállóan e kötetben.

Korabeli papírborítóban.

Contemporary paper.

Szentkirályi: 19.3.

60 000,-

149. SRÉTER JÁNOS:

Visszaemlékezések. Kiadta a' boldogult szerző édes atyja.

Budán, 1842. Magy. Kir. Egyetem. XVI+246+ (2)p.

A szerző Nógrád vármegye alispánja volt (Madách mellette kezdte el joggyakornoki tevékenységét). A liberális gondolkodású hivatalnok érdekes képet fest a reformkor vármegyei közéletéről. Az első fejezetben Sréter Széchenyi Hitel című munkájához fűz megjegyzéseket.

Díszesen aranyozott gerincű, korabeli félbőr-kötésben.

Richly gilt contemporary half leather.

Szentkirályi: S-58.

20 000,-

150. SZÉCHENYI BÉLA (1837-1918) SAJÁTKEZŰ, NÉMET NYELVŰ LEVELE ÉDESANYJÁNAK, SEILERN CRESCENCE-NAK CÍMEZVE „LIEBE GUTE MUTTER” MEGSZÓLÍTÁSSAL.

Széchenyi Béla Széchenyi István és Seilern Crescence fia, Széchenyi Ödön öccse. Jogi tanulmányokat végzett, 1858-ban ő csempészte ki Londonba apja „Ein Blick...” című művének kéziratát. 1862-ben az Amerikai Egyesült Államokban és Kanadában járt, 1865-1870 között négyszer volt oroszánvadászaton Afrikában. 1877-1880 között ő szervezte meg az egyik legeredményesebb magyar Ázsia-expedíciót, amelynek során Lóczy Lajos geológussal és Bálint Gábor nyelvészrel jelentős ismeretanyagot gyűjtöttek össze. 1880-ban a MTA tagjává választották, emellett több tudományos és társadalmi egyesület és társaság tagja volt. 1861-ben, illetve 1865-1869 között képviselő, később a főrendiház tagja, 1912-től alelnöke

volt. Ő adományozta apja kéziratait és ereklyéit az MTA-nak.

A levél családi vonatkozású:

„Nekünk jól megy sorunk - élet, egyforma élet, azonban nem egészen üres - a napok gyorsan és kellemesen telnek. Tegnap ünnepeltük Imre [Zichy Imre] születésnapját, ebédre meghívtam Oswald Héléne-t, Viczay Hedrichet és Zichy K[arol]int [Zichy-Ferraris Karolin]. A mai és holnapi napot olvasásnak, levélfírásnak és gazdálkodásnak szentelem. Holnapután vadászat a szolgagyőri erdőben, aztán néhány napra Nikitsre szándékozom menni, s búcsúlátogatást tenni. 20-a körül Bécsbe megyek és 8 napig Nálád maradok, mielőtt afrikai expedíciómát megkezdeném. Még mindig igen nehezemre esik érzelmileg, alig hiszem, hogy egy három hónapos száműzetés, amivel sújtom magam, jobbról - amiként Te nevezetesen hiszed - jobbról győzne meg. - Az érzelemnek nehéz gátat vetni.

Igen hideg van itt, a szobák nehezen fűlnek be.

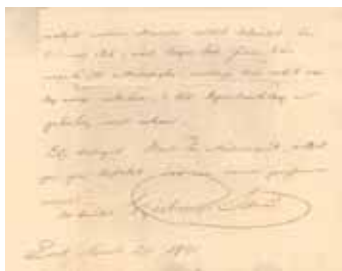
Géza [Zichy Géza], Imre és én csókoljunk szeretett kezedet - a Te Néked hálás Bélád.

Reméljük, jól vagy - remélhetőleg Iréne [Zichy Henrikné Meskó Irén], aki ma jön Bécsből, jó híreket hoz nekünk. Idezárok egy most érkezett levelet.” (Dr. Hermann Róbert szíves közlése nyomán).

2 levél, 4 beírt oldal. Fejléces levélpapíron. Kelt: Nagycenk, 1864. XII. 7.

Count Béla Széchenyi. Autograph letter in German.

80 000,-

151. SZÉCHENYI ISTVÁN GRÓF (1791-1860) SAJÁTKEZŰ, MAGYAR NYELVŰ LEVELE SZLÁVY LÁSZLÓ KIRÁLYI TANÁCSOSNAK „BARÁTOM SZLÁVY” MEGSZÓLÍTÁSSAL.

Rendkívül érdekes tartalmú levél a magyar ipar hőskorából. Előzményeként a címzett megkereshette Széchenyit, hogy egy bihari cukorgyár alapításába szálljon be pénzzel. Ezt ő udvariasan, de határozottan visszautasítja: „ne vedd rossz néven, de cukorgyáratokba nem állok. Pénzem még volna, de időm nincs megvizsgálni, a teremtőnek »legyen« szava elsül-e Biharban. Én pedig vállalatokat illetőleg semmiben részt, hála az Ég, eddigelé nem vettem, 's ezentul sem veszek bizonyosan, mindek sikere előttem nem nyilvános. Romhoz én egy téglát sem akarok vinni; csekély eszem pedig azt mondja: a bihari cukorgyár nem lesz egyéb mint rom...” Közli, hogy így is annyi a teendője, hogy alig győzi („annyi fekszik vállamon, – 's megengedem jobbadán söpredék – hogy már már roskadok.”). Meggyőződését fejezi ki, hogy a vállalkozás nem lesz életképes, ezért kötelezi magát, hogy ha négy év múlva még működik a gyár, két részvény, vagyis 400 forint büntetést hajlandó fizetni. Kissé ironikusan megjegyzi, hogy ha akkor már nem élne, esetleg két fia talán beszáll majd az üzletbe. Az aláírás: „hű barátod Széchenyi István”.

A levél születésének ideje a magyar ipar és kereskedelem fellendülésének időszaka volt. Ebben az évben alakult Kossuth vezetésével az Iparegyesület, sorra alapították a különböző részvénytársaságokat. Széchenyi is aktív résztvevője volt a folyamatnak, a Gyáralapító Társaság egyik alelnöke is volt. Nyilván majd' minden kezdeményezés megálmodói megkeresték őt, ez magyarázhatja az udvarias, de határozottan elutasító hangvételt. A Bihari Cukorgyár-Egyesület 1841. március 1-én tartotta alakuló ülését. Elnökül Szlávay Lászlót választották, az ideiglenes választmány tagjai között volt Beöthy Ödön és Irinyi János is. Itt határozták el a jegyzőkönyv tanúsága szerint, hogy levélben keresnek meg olyan neves személyiségeket szerte az országban, akiknek csatlakozását remélik. Ezek közé tartozott Széchenyi mellett Károlyi György gróf, Vay Miklós báró és Klauzál Gábor is. A vállalkozás – igazolva Széchenyi megérzését – nem bizonyult életképesnek.

2 levél, 3 beírt oldal. Sajátkezű címezéssel, piros viaszpecséttel. Kelt: Pest, 1841. IV. 20.

A hajtogatások mentén kis szakadásokkal.

Count István Széchenyi. Autograph letter in Hungarian.

600 000,-

152. SZÉCHENYI ISTVÁN GRÓF (1791-1860), AZ AKADÉMIA MÁSODELNÖKE SAJÁTKEZŰLEG ALÁÍRT LEVELE KÖRMÖCBÁNYA VÁROSÁNAK CÍMEZVE „TEKINTETES NEMES TANÁCS!” MEGSZÓLÍTÁSSAL.

A tudós társaság tudomására jutott, hogy a város levéltárában található Kárász Tóbiás követ kéziratos naplója az 1681-es országgyűlésről. Széchenyi arra kéri a tanácsot, hogy lemásolás végett küldjék el a naplót.

1 beírt oldal. Széchenyi fejléces levélpapírján. Piros viaszpecséttel. Kelt: Pest, 1845. IV. 19.

Count István Széchenyi. Letter in Hungarian, autograph signed.

500 000,-

153. SZÉCHÉNYI LAJOS GRÓF (1781-1855) SAJÁTKEZŰ, NÉMET NYELVŰ LEVELE ÖCCSÉHEZ, ISTVÁNHOZ.

Széchenyi Lajos cs. kir. kamarás, valóságos belső titkos tanácsos volt. Részt vett az utolsó rendi, illetve az első népképviselői országgyűlésen, de ősztől visszavonult a közügyektől s 1849-ben a magyar kormány vizsgálata folyt ellene.

A levél tanúsága szerint Széchenyi bátyját bízta meg azzal, hogy az 1830. január végén megjelent Hitel tiszteletpéldányait Bécsben, illetve a nyugat-magyarországi részekben kézbesítse és postázza. A levél érdekessége, hogy a Széchenyi által bátyja révén kikézbesített tiszteletpéldányokról tartalmaz fontos adatokat.

A Hitel nyomtatása 1830. január 27-én fejeződött be, maga Széchenyi január 31-én kapta meg az első 20 kinyomtatott példányt. A gróf február 1-jétől kezdte át-

adni, illetve elküldeni a tiszteletpéldányokat (aznap későbbi feleségének, Zichy Károlyné Seilern Crescence-nak küldte el). A levélből kiderül, hogy Széchenyi általa küldött a könyvből egy példányt testvérüknek, Pálnak; Gévy Antalnak, az udvari könyvtár segédőrének, a neves történésznek (néhány héttel később ő véleményezte a kötetet a rendőri főhatósághoz írott jelentéseiben); Josef-Sebastian Gervay államértekezleti tanácsosnak, Metternich kancellár irodavezetőjének; Rothkrepf (később Mátray) Gábornak, stb. Egy bizonyos Sz. „Palinak”, valamint Liebenberg (később Lunkányi) Jánosnak, Széchenyi jószágkormányzójának Széchenyi Lajos postakocsival küldte el a példányokat. Ezt írja: „Példányomat nagyon köszönöm - szorgalmasan és figyelmesen olvasom - akarod nézeteimet tudni, miután elolvastam? Nagyon szívesen [...] azonban annyi igaz, hogy minden urak érdeklődnek irántad és könyved iránt. Kívánatos lenne a mielőbbi németre fordítás; mond meg azonnal, hogy ez kedvedre lenne-e? és hogy, amiként hírlík, még nem kezdtek-e hozzá? - még ha fel is jössz - erre akkor is azonnal válaszolj. Nem akarsz küldeni kegyelmes uram Excellenciájának [valószínűleg Metternichnek] egy példányt? Tedd meg, azonban mielőbb, kimondhatatlanul szeretném, s gondoskodom róla.” A továbbiakban egy Mayerhofer nevű ötvösről, s az általa készített serlegek megküldéséről szól.

Széchenyi február 24-én Bécsbe utazott, 27-én Széchenyi Lajosnál ebédelt. Március 1-jén személyesen adta át a Hitel egy példányát Metternichnek, aki mindjárt ki is oktatta. Széchenyi másnap, március 2-án hagyta el Bécset és Nagycenkre utazott (Dr. Hermann Róbert szíves közlése nyomán).

2 levél, 3 beírt oldal. Sérült piros viaszpecséttel, sajátkezű francia nyelvű címmel. Kelt: Bécs, 1830. II. 11.

Count Lajos Széchenyi. Autograph letter in German.

160 000,-

Szőlészet, borászat

154. SZIRMAY ANTAL, SZIRMAI:

A' tokaji, vagy is hegyaljai szőlőknek ültetéséről, jó miveléséről, a' szüreteléséről, a' boroknak tsinállásáról, és meg tartásáról. Szőlős és boros magyar gazdák számára írta, és ki adta --

Pesten, 1810. Trattner Mátyás ny. IV + (1) + 6-40p.

A szerző Zemplén vármegye jegyzője volt, majd különböző hivatalokat látott el. 1790-91-ben a vármegye országgyűlési követe volt. Állását elvesztvén, visszavonult zempléni birtokára. Számos helytörténeti munkát írt, foglalkozott a hegyaljai szőlő-termesztéssel és borászattal is. Ennek eredménye utolsó megjelent munkája. Nagyon ritka.

Korabeli papírkötésben.

Contemporary hardpaper.

150 000,-

155. TOKAJ-HEGYALJAI ALBUM. KIADJA A TOKAJ-HEGYALJAI BORMÍVELŐ EGYESÜLET ÉS ELNÖKE BÁRÓ VAY MIKLÓS. SZERK.: DR. SZABÓ JÓZSEF – TÖRÖK ISTVÁN.

Pest, 1867. Emich. 1t. (knyomatú díszcímlap) + (6) + 185 + (2)p. + 21t. (hártypapírral védett knyomatok) + 1 kihajt. térk. Négy nyelvű címlappal és szöveggel.

A kiadó Bormívelő Egyesület célja a borvidék megismertetése volt a közvéleménnyel itthon és külföldön egyaránt. Ezt szolgálta a négy nyelvű (magyar-német-francia-angol) szöveg is. Amint az előszó írja, ismerik külföldön a tokaji bor minőségét, de azt hiszik, olyan kevés terem belőle, hogy csak a királyok asztalára jut belőle. A kötet szerkesztői Szabó József egyetemi tanár és Török István helyi földbirtokos. A könyv tíz fejezetből áll, köztük földrajzi, földtani és a lakosságról szóló is olvasható benne. Emellett a jövőbeni vásárlókat meg kívánja ismertetni a terület bortermő képességével, minőségével, a tárolási és szállítási lehetőségekkel is. A vidék földtani és szőlőművelési térképét Szabó József készítette. Amellett, hogy a kötet a borvidék legrészletesebb tudományos igényű leírását adja, Keleti Gusztáv gyönyörű knyomatai az egyik legszebb magyar díszalbummá is emelik.

Restaurált, korabeli félbőr-kötésben.

Restored contemporary half leather.

300 000,-

156. A TOKAJ-HEGYALJAI TARCAL MEZŐVÁROS ÁLTAL KIBOCSÁTOTT OKLEVÉL.

A város előljárói Szilvási János, I. Rákóczi Ferenc ónodi udvarbírája kérésére felbecsülik a város határában, a „Forras nevű Promontoriumon” található szőlőbirtokát.

Papíroklevél. Papírfelzetes viaszpecséttel. Kelt: Tarcál, 1667. III. 13.

A régi hajtogatások mentén apró hiányokkal. Keretben.

Document in Hungarian. Framed.

120 000,-

157. (TÁNCSICS) STANCSICS MIHÁLY:

Magyar nyelvtudomány kérdések- és feleletekben nagyobb tanulók' számára. (Hangmértékkel).

Pesten, 1840. Heckenast Gusztáv. XVI+96p.

Első kiadás. A szerző nevéhez számos nyelvészeti munka fűződik. Ugyanebben az évben egy kisebbek részére készült nyelvtankönyve is megjelent.

Korabeli félbőr-kötésben.

Contemporary half leather.

40 000,-

158. (TÁNCSICS) STANCSICS MIHÁLY:

Magyar nyelvtudomány hangmértékkel. Kérdések és feleletekben, írta-. Második osztály, idősbek számára. Második kiadás.

Pozsonyban, 1842. Wigand Károly Fridrik. (6) + 90p.

Az előző tétel új kiadása.

Javított gerincű, kiadói papírborítóban. Körülvágtatlan példány.

Original paper. Spine restored. Uncut.

30 000,-

Térképek

159. PTOLEMEISCH GENERAL TAFEL DIE HALBE KUGEL DER WELT BEGREIFFENDE.

A ptolemaioszi világ fametszetű térképe. Münster Cosmographia-jában (Basel, 1588) jelent meg. A lapot a térkép körül a felhők közül szeleket fújó fejek díszítik. A hátoldalon német nyelvű szöveggel.

Mérete: 310 x 365 (340 x 420) mm.

Paszpartuban.

Woodcut world map of Münster's Cosmography.

Shirley: The mapping of the World. Nr. 162.

30 000,-

160. VETUSTISSIMI POTENTISSIMIQUE HUNGARIAE REGNI TRANSYLVANIAEQUE PRINCIPATUS... – UNGERLANT UND SIEBENBÜRGEN...

Magyarország rézmetszetű térképe. Theodor de Bry munkája a „Pannoniae Historia Chronologica...” című kötet mellékleteként jelent meg Frankfurtban, 1596-ban. A díszes kartus közepén koronás címer áll, körülötte törököket legyőző katonák alakjai, alatta a török elleni

küzdelmet dicsőítő, négy soros latin vers olvasható.

Mérete: 300 x 465 (330 x 480) mm.

Paszpartuban.

Map of Hungary. Copper engraving.

Szántai: Bry 1.

200 000,-

161. ABBILDUNG DES KÖNIGREICH UNGARN, DURCH TÜRCKEY BIS NACH CONSTANTINOPEL...

Paul Fürst 1660 körül készített, önálló, réznyomatú lapjának új kiadása, néhány apró eltéréssel. Megjelent az „Ortelius Redivivus et Continuatus...” (Nürnberg, 1665.) című munkában.

Dekoratív lap. Mérete: 360 x 860 mm.

Paszpartuban.

Map of Hungary. Copper engraving by Fürst.

Szántai: Fürst 2.

80 000,-

162. EINE NEWE LAND KARTE VON WIEN BISS NACH CONSTANTINOPEL UND ANGRÄNTZENDEN LÄNDERN

A Duna völgyének rézmetszetű térképe. Eberhard Werner Happel „Thesaurus Exoticorum” című munkájában jelent meg (Hamburg, 1688).

Paszpartuban.

Copper engraved map.

Szántai: Happelius 2a.

80 000,-

163. IMPERII MOSCOVITICI PARS AUSTRALIS...

Az orosz birodalom déli felének színezett rézmetszetű térképe. Guillaume de l'Isle lapja nyomán Matthaeus Seutter készítette 1720 körül. Ezt a lapot adta ki önállóan Johann Michael Probst a XVIII. század második felében. Mérete: 505 x 580 (540 x 640) mm.

Paszpartuban.

The map of the southern part of the Russian Empire. Coloured copper engraving.

35 000,-

164. IMPERII RUSSICI ET TARTARIAE UNIVERSAE TAM MAJORIS ET ASIATICAE, QUAM MINORIS ET EUROPAE...

Az orosz birodalom színezett rézmetszetű térképe. Joannes Matthias Hasius lapját Homann örökösei adták ki 1739-ben, Nürnbergben. Mérete: 490 x 580 (510 x 620) mm.

Map of the Russian Empire. Coloured copper engraving.

35 000,-

165. NOVA ET ACCURATA TRANSYLVANIAE DESCRIPTIO

Erdély rézmetszetű térképe. Jansson lapja nyomán Moses Pitt „The English Atlas”-ában jelent meg (London, 1683).

Mérete: 390 x 495 (500 x 630) mm.

Map of Transylvania. Copper engraving.

Szántai: Pitt 3/a.

40 000,-

166. MAPPA TOTIUS MUNDI...

Rézmetszetű hemiszférikus (a nyugati és keleti földtekét egy-egy körben ábrázoló) világtérkép, korabeli színezéssel. A de l'Isle által készített lapot Tobias Conrad Lotter adta ki 1775-ben, Augsburgban.

Mérete: 460 x 650 (500 x 660) mm.

Paszpartuban.

Hemispheric world map of de l'Isle. Coloured copper engraving.

120 000,-

167. MAPPA GENERALIS REGNI HUNGARIAE PARTIUMQUE ADNEXARUM CROATIAE, SLAVONIAE ET CONFINIORUM MILITARIUM MAGNI ITEM PRINCIPATUS TRANSYLVANIAE...

Pest, 1806. 12 vászonra vont szelvény.

Határszínezett, monumentális térkép, bal felső sarkában gyönyörű, allegorikus alakokkal díszített kartussal. Lipszky János munkája a magyar kartográfia egyik mérföldköve, a XIX. század legjelentősebb, legnagyobb

hatású térképe. Ez az első minden részletében hiteles matematikai, csillagászati és geometriai alapokon nyugvó hazai térkép, amelynek minden közreműködője magyar volt: a helymeghatározók Hell Miksa, Mikoviny Sámuel és Bogdanich Dániel, a matematikus Zach Ferenc, a rézmetsző Prixner és Karacs Ferenc mellett a földmérők is. Több kiadást ért meg, a század végéig többen felhasználták (Zuccheri). Lipszky 1808-ban adta ki hozzá a mindmáig a legbővebb magyar helységnévtárt, amely először tartalmazza Erdély és a horvát-szlavón részek helyneveit is.

Mérete: 1280 x 1995 mm.

Korabeli félbőr-tokban.

Map of Hungary in half leather case.

Szántai: Lipszky 1c.; Fodor: 173-184. old.

800 000,-

Utazás

168. QUIN, (MICHAEL) MICHEL J.:

Voyage sur le Danube, de Pest a Rouchouk, par navire a vapeur... Par --, ouvrage traduit par M. J.-B. Eyriés. Tome(s) I-II.

Paris, 1836. Arthus Bertrand. 8+(4)+VIII+384p.+3t. (könyvmatok)+1 térk.; (4)+361p.+3t. (könyvmatok)

Az angol utazó 1836-ban járt Magyarországon, beszámolója először angolul jelent meg. A Jacob Alt „Donau-Ansichten...” című albumában megjelent ábrázolások alapján készült könyvmatokon a pesti hajóhíd, a budai vár látképe, hajóvontatás, Zimony, Belgrád és Pétervárad látható.

Korabeli papírkötésben. Az eredeti borítók bekötve. Körülvágtatlan példány.

Contemporary hardpaper. Original cover bound inside. Uncut.

80 000,-

169. (ZRÍNYI MIKLÓS) ZRINYI MIKLOS, GRÓF:

Ne bántsd a' magyart. Irta: --. És most újjonnan ki-botsáttatott.

Maros-Vásárhelyen, 1790. (Ev. Ref. Koll. ny.) 94+(2)p.

Az 1705-ben megjelent „Symbolum Illustrissimi Comitis Nicolai Zrinyi...” című, „A török áfium ellen való orvosság”-ként is ismert mű második kiadása.

Korabeli papírkötésben.

Contemporary hardpaper.

Szüry: 5218.; Borda: 6447.

80 000,-

A jegyzékben használt rövidítések:

bet. = betűvel	n. = nélkül
é. = év	ny. = nyomda
H. = hely	p. = pagina
lev. = levél	poss. = possessor
lith. = kőnyomat	prov. = proveniencia
mell. = melléklet	0 = a mű nem ismeri
metsz. = metszet	t. = tábla
mm = milliméter	térk. = térkép